

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svedč, izimski nedelje in praznike, ter velja po počti prejeman za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četr leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznaniplačuje se od četristopne pettvrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnost je na Kongresnem trgu št. 12.
Upravnost naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Gоворите вендер!

Slovenski poslanci, kar jih je v Hohenwartovem klubu, so že o raznih prilikah z vso odločnostjo zatrjevali, da ostanejo le pod izvestnimi pogoji člani koalicije, da pa poberejo takoj svoja kopita in se pridružijo slovenskim secesionistom tisti hip, ko vlada njihovim zahtevam ne ustreže. Najprecizejše je to na naše posebno veselje povedal kanonik Klun v kranjskem deželnem zboru, v istem zmislu so se izražali tudi razni drugi slovenski koaliranci in v istem zmislu je doslej pisal tudi „Slovenec“, kateremu očitno pajdaštvo slovenskih katoliških poslancev z razupitimi nemškimi brezverci in židi nič prav ne ugaja. Saj pa je tudi precej čudno to prijateljstvo med kanonikom Klunom in rabinom Blochom, med Pfeiferjem in Saessom!

Mi tudi niti najmanj ne dvomimo, da imajo slovenski koaliranci dobro voljo, zapustiti svoje dolgletne konservativne tovariše in zaveznike ter se pridružiti tistim slovenskim poslancem, ki so se že koj po imenovanju novega ministerstva emancipirali po-gubonosnega Hohenwartovega upliva, ako bi vlada ne ugodila njihovim zahtevam, nekaj pa nas neprestano vznemirja in nam kali vero v odkritosrčnost slovenskih koalirancev, to namreč, da tako trdovratno molče o tem, kar so zahtevali od novega ministerstva. Vedno in vedno se nam pripoveduje in zatrjuje, da so slovenski koaliranci že vladu naznani svoje pogoje, čuli smo tudi, da so se nekateri ministri in drugi politični meštarji že njimi pogajali, ali bistvenega o zahtevah njihovih še nismo ničesar čuli.

Kanonik Klun je te dni v svojem listu demen-toval z vso odločnostjo govorico, katero so bili za-beležili razni nemški listi, da je namreč poslanec Šuklje v imeni svojih slovenskih tovarišev naznani klubu slovenske zahteve in za slučaj, da se tem tirjatjam ne ugori, napovedal izstop slovenskih ko-alirancev iz kluba. — Klun je povedal, da so v konservativnem klubu ostali slovenski poslanci imeli shod in da so se pogovorili o stalšču, katero naj njihov tovaris Šuklje zavzema v budgetnem odseku, kakor tudi to, da konservativni klub že zdavnaj pozna želje in zahteve slovenskih poslancev in da je pripravljen, podpirati jih z vsem svojim uplivom.

LISTEK.

Poroka.

(Spisal Davorin O...ški.)

Uniforme, glazé rokovice, fraki, svila, atlas, biserji, flagmantični obrazi, — poročna slika.

One, mislim Ljubico — je gledala v tla ter rekla tihu „da“, a on, mislim Veliča, je gledal v kot za altarjem ter rekel zamoiklo a trduo „da“.

Premikanje uniform, šumenje svile in atlasa, vsestransko čestitanje, — in sveto opravilo je gotovo.

Kako letijo ti iskri konji, kako ponosno sedita ženin in nevesta, kako dražestne so družice! — Vesela je taka poroka!

* * *

Pri slavnostnem obedu je govoril najprej go-spod župnik stare fraze o svetosti zakona, citiral sv. Pavla in druge katoliške učenjake, delal prisiljene prispolobe ter v svoji gorečnosti mahal po moderni prosveti, ki si hoče prisvojiti in s tem onečastiti svete obrede, po socialistih, liberalih in judib, katere je metal vse v jeden koš — ter konečno napil novoporočencema. Bil je jeden tistih dubov-

Iz tega Klunovega pripovedovanja smemo po vsej pravici sklepati, da so v konservativnem klubu ostali slovenski poslanci tako klubu kakor vladu prezentovali točno in jasno formulovan zapisek svojih zahtev, od katerih izpolnitve je odvisno, ali ostanejo na strani vlade ali pa prestopijo v opozicijo.

Zakaj se slovenskemu svetu prikrivajo te zahteve, zakaj ne povedo slovenski koaliranci: to in to zahtevamo? Ako bi narod vedel, da res kaj zahtevajo, da so res pripravljeni na odločilni korak, izginilo bi vse nezaupanje v resničnost njihovih namer, oni pa bi navzgor imeli dosti laglje stališče, in bi lahko bolj energično postopali, kakor doslej. In vender tega ne store, prav kakor da zahtevajo samo kako principijelno priznanje narodne ravnopravnosti, s katerimi avstrijski državniki že toliko let tolažijo tlačene Slovane. To bi bil kamen mestu kruha in če bi se slovenski poslanci vrnili z Dunaja z bisergo, polno praznih oblijub, ne pa z materijelnimi pridobitvami, potem bi morala z naše strani ponehati vsaka popustnost, potem bi bilo prizanašanje z naše strani pravi greh.

Tu in tam se čuje, da utegnejo poslanci izpolovati Kranjsko gimnazijo in ljudske šole v Gorici in v Trstu. To bi bile za nas res lepe pridobitve, ali te so nam bile že za časa Gautschovega ministerstva zagotovljene in niso nikaka pridobitev slovenskih koalirancev. Ako slovenski člani Hohenwartovega kluba ničesar drugega ne dosežejo nego to, potem niso dosegli nič posebnega. S temi tremi pridobitvami, naj so še tako koristne, se nikakor ne smemo in ne moremo zadovoljiti, ker je še mnogo drugih krvavih krivic odstraniti.

Vse kaže, da slovenski koaliranci nimajo nikakih drugih želja. Mi bi morda tega sedaj še ne bili omenili, da nas ni k temu prisilita trdovratna molčenost zastopnika slovenskih koalirancev v budžetnem odseku gospoda prof. Šukljeja.

Poslanec Šuklje je sicer prav zgovoren gospod, v budgetnem odseku pa molči kakor skala. Samo pri razpravi o lokalnih železnicah je povedal strmečemu svetu, da je zopet jedenkrat tistih misij, kakor, jeden g. minister In vender je imel pri razpravi o dispozicijskem fondu najlepšo priliko povedati vladu, da je slovenski narod

nikov, ki so v svoji gorečnosti in v svojem fanatizmu zgubili že skoro vso razsodnost.

Poslušalci so ostali mrzli pri tej čudni napit-nici, jedini kapelan Sliva je postal nemiren, — sedel je mej dvema družicama — ter prisiljeno kašljal.

Celo društvo je vzkliknilo novoporočenima „Živila“, in davkarski adjunkt Bradoslavič je z globokim glasom intoniral zdravico „Mnogo ljeta“.

Velič se je prav laskovo zahvalil gospodu župniku naizvenarem govoru — mož se je zadovoljno nasmešil ter pogledal z jednim okom celo društvo, — pozdravil ter napil gostom. Adjunkt Bradoslavič, ki je sedel kraj stare gospe Cerkove, si je mej temi govorovi pridno natakal čašo ter kričal vmes: „Par-lamentarno, gospoda, parlamentarno“. Ko je končal Velič, je zakričal: „Dobro, brate, dobro“ ter intoniral pesem: „Bratje bodimo veseli.“ Ko je prišel do mesta „Trčimo na zdravje vsi“, trčil je z gospo Cerkovo, da se je razletela čaša, in stara gospa je zakričala od straha. Adjunkt je kričal, da to pomeni srečo novima zakoncema ter zopet šel gratulirat nevesti, ki je liki kipu sedela bleda in nema. Velič je gledal zamišljeno na družico Dragico, ki je pri-penjal kaplanc Šopek, ki mu je bil odpal.

Župnik se je poslovil in celo društvo je vzklik-

skajno nezadovoljen s sistemom, po katerem ga vladajo razni Rinaldiniji in da slovensko protestuje proti Slovencem neprijaznemu duhu, v katerem se vodi vsa uprava. Šuklje pa tega ni storil, dasi bi mu nič ne škodilo, ako bi postal nekoliko popularen, saj vender še ni gotovo, da bode pri vsaki volitvi se smel zanašati na vladno podporo.

Ta molčečnost posl. Šuklje obuja v nas kaj neprijetna čutila in nebote se nam usiljuje misel, da slovenski koaliranci nimajo nikakih drugih zahtev nego one, katerih izpolnitve je bil že Gautsch obljubil in da se bodo zadovoljili z nekaterimi drobitnicami in z nekaterimi obljubami. Želeti je zategadelj, da nam poslanci jasno povedo, kaj in koliko zahtevajo od vlade, potem bodoči govorili dalje.

Volilna reforma.

Ko je nastopilo koalicijsko ministerstvo vlado in pred narodovimi zastopniki razvilo svoj program, zmajevali so ljudje z glavami, čuvši iz ust minister-skega predsednika kneza Windischgraetza slovensko zagotovilo, da si šteje vlada v prvo dolžnost, izde-lati in uveljaviti kolikor prej mogoče volilno reformo.

Nihče ni hotel teh besed prav verjeti, nihče ni bil prepričan, da ima vlada resni namen, izpolnitve to svojo obljubo in marsikdo je celo na polna usta trdil, da je to le pesek v oči, da hoče vlada s to obljubo ustanoviti le za toliko časa vse politične borbe, dokler sebi in za njo stoječim koalicijskim strankam ne utrdi stališča, vsaj tako, da jim sedanje posesti ne more nihče vzeti.

Razlogov za to domnevanje ne bodoči tukaj navajali; poglaviti je bil in je še ta, da je na-sprotstvo mej interesu koaliranih strank tako veliko, da se skoro ne da premostiti. Vse pa kaže, da to domnevanje ni bilo iz trte izvito in ne povsem ne-ovsuto, zakaj to je očitno in to mora zapaziti vsak slepec, da se vlada na vse mogoče načine trudi, zavleči rešitev tega perečega vprašanja.

Zdaj in zdaj se je od ustanovitve koalicije čitala v listih, služečih tej politični zadruži, kaka-mala vest o pripravah za volilno reformo, s katerimi se bavi vlada, o statističnih poizvedovanjih in o nabiranju za reformo potrebnega drugega mate-riala, po sestanku državnega zbora smo tudi izve-

nilo: „Živo“, „Nazdar“. — Po njegovem odhodu je zavladala neka živahnost, kaplan je iztezel roki ter klical v jednonomer: „perestaju tebja ljubi“t, in pa: „gieb meine Jugend mir zurück“. — Neki trgovec je začel govoriti o ruskih kapah in o panslavizmu. Kazal je svojo kavo, kojo je kupil v Petrogradu ter pravil, da je od istega časa rusofil ter tudi rajše pije žganje, kakor vino. Njegov bakren nos je bil temu svedok. Dame so se mu smijale, a on je z veliko ozbiljnostjo začel dokazovati prednost ruskih kap, rusofilstva in žganja.

Učitelj Šaba, ki je do tedaj mirno sedel, a tem več pil, se je dvignil izza mize ter jel govoriti o idealih, damah in slabih plači. Pel je potem neko pesem „Slovo“, kateri je baje sam zložil besede in napev. Melodija je bila zategnena, kakor pri kakem reviju. Na prošnjo se je zapel samospev iz igre „Revček Andrejček“. Pri besedah „Oj svet, ti blaženica“ je del jedno roko na prsi, drugo na čelo ter grozno pogledal. Imel je dober glas, samo nekoliko preveč je zavijal.

Celo društvo je postalno navdušeno. — Trgovec z rusko kavo je začel peti neko kazaško pesem, Šaba je primikal po taktu stol, davkarski adjunkt je sekundiral trgovcu, kaplan pa je šepetal Dragici

deli, da so se ministri že zjednili gledé vodilnih načel, po katerih bodo izdelati volilno reformo in da je ministerski predsednik voditeljem koaliranih strank ta načela naznani, naj se gledé njih dogovore s svojimi klubami.

Izvedelo se pa ni samo to, prišle so na dan še nekatere druge podrobnosti in te so nas preverile, da namerava vlada res vso zadevo kar najdlje možno zavleči, sko že sploh verujemo, da ima dobro voljo, izpolniti dano obljubo, kar pa tu li še ni tako gotovo, kakor sodijo nekateri.

Te podrobnosti so prišle posredovanjem raznih listov na dan in drage volje priznavamo, da so bile razglašene z vso previdnostjo. Toda dotedni nemški in poljski listi imajo sedaj kako dobre zveze z vladajočimi krogom in lahko je verjeti, da jim je bilo to, kar so povedali, naročeno. In povedali so, da misli vlada svoj načrt predložiti najprej koaliranim strankam v odobrenje. Ako ga bodo te stranke odobrile, potem pride šele pred deželne zbore, ki se imajo izreči, ali naj bodo volitve v kmetskih občinah dotičnih krougov posredne ali neposredne; kadar bode to opravljeno, pride vsa stvar zopet vladu v roke in naposled šele pred državnim zborom.

Čas pa teče hitro in ker ima sedanjih državnih zborov samo še dve leti zborovati, se lahko primeri, da ne bo več doživel volilne reforme, nego da se bodo pod vodstvom levčarske vlade vršile prej nove volitve na podlagi sedanjega volilnega reda. In to obuja v nas sum, da zavlači vlada nalač volilno reformo.

Državni zbor.

Na Dunaju, 2. marca.

Vzlic koaliciji se pri vsaki najmanjši priliki pokaže, da prijateljstvo med liberalci in klerikali ni nič preveč trdno. Tako tudi v današnji seji državnega zборa, v kateri se je razpravljalo o načinu, kako naj se razpravlja o načrtu kazenskega zakona. To je bila jedina točka dnevnega reda ki se je rešila.

Začetkom seje dovolil se je predsedniku baronu Chlumeckemu dopust treh tednov, potem so ministri odgovarjali na razne interpelacije, među njimi Plener, ki je na interpelacijo glede defravdacijske pri blagajni državnih dolgov priznal, da je bila kontrola slaba, in končno so se odobrile razne volitve.

Zbornica je potem prestopila k razpravi o predlogu glede posvetovanja o kazenskem zakonu. Poročalec grof Pininski je predlagal: 1.) Vse predloge in dodatke je že pri generalni debati oglasiti. 2.) Posebna razprava in posebno glasovanje bode le o tistih paragrafih, glede katerih so bile nasvetovane premembe. 3.) Če se premene kaki parografi, odkazati jih je odsek, da v tem zmislu premeni druge, z njimi v zvezi stojče določbe. Proti tem predlogom se je oglasil posl. dr. Schorn, povdajajo, da katoličko-konservativni postanci s kazenskega zakona načrtom niso zadovoljni. Posl. dr. Ferjančič je opozarjal, da zakonskega načrta, obvezajočega nad 500 paragrafov in 50 težavnih členov uvoda sploh ni mogoče rešiti, če se nepotrebni govori ne preprečijo. Odsekovi predlogi so povsem v zmislu zakona in opravilnega reda. Da

nekaj na uho, da je ta zarudela. Pod mizo ji je skrivoma stiskal roko ter ji zopet nekaj zašepetal. Ona ga je pogledala v obraz, povesila oči, prikimala, potegnila s prsta prstan ter ga dala vjemu. — — — — —

Polunoč je minila. Ženin in nevesta sta se začela poslavljati. Nevesta je bila bleda, ženin neraven. Zrokovali so se zapored ter delali umestne in neumestne šale. Ko je Velič podal Dragici roko, je ta začutila v svoji roki prstan. — Pogledala sta se, ona je postala bleda in rudeča, on je bil miren. — Društvo je zapelo odhajajočima „Lahko noč“. — Dragica je stala ob strani, poleg nje kaplan, — a ona je gledala Veliča in njen obraz je sedaj izražal: Končano je, — njen duh pa je bliskoma preživel pretekli dni. Sovražno je pogledala nevesto ter si utrišla solzo. — — — — —

Dosta vode je poteklo v morje, mnogo lepih idej se je pokopal, nebrojno število src je otrovala svet. — Videl sem čez nekaj let Dragico, bila je jednaka podrti trdnjavni, videl tudi Veliča, bil je ločen od svoje soprove; videl in govoril s trgovcem z rusko kapo, kateri je postal zelo brbljav in otročji; slišal sem tudi o nekdanjem kaplangu Slivi, da je postal župnik in se baje zelo poredil.

Moj Bog, kaj pomeni ta svet in kaj smo mi?

niso vse stranke s tem zakonom povsem zadovoljne, je umevno, saj ga ni mogoče samo v liberalnem ali samo v klerikalnem zmislu prikrojiti. V načrtu je tako mnogo dobrega in koristnega. Vlada bi morala skrbeti, da se čim prej reši kazenski zakon in davčna reforma in naj ne sili z volilno reformo, ki pride še dosti hitro v zbornico, če pride koncem zasedanja. Posl. Slavik se je izrekel zoper predloge, posl. dr. Pattai pa zanje, dočim je posl. dr. Pacak rekel, da njegova stranka nima uzrokov, izkazati pravosodnemu ministru kako uslugo, da je novi načrt v marsikaterem obziru še slabši kakor sedanji zakon, ter da je skrajšano obravnavanje nezakonito. Pravosodni minister grof Schönborn je zavračal posamezne govornike in opozarjal zbornico, da ne gre samo za reformo kazenskega zakona in kazenskopravnega reda, nego tudi za reformo civilnega pravdnega reda. Če se ne reši reforma kaz. zak., tudi civilnega pravdnega reda ne bo mogoče rešiti. Ko je ministra še posl. dr. Kopp podpiral in se je poročevalc grof Pininski potegnil za svoje predloge, vršilo se je glasovanje in so bili odsekovi predlogi vzprejeti. Na dnevnem redu današnje seje je bila tudi Spinčičeva afera. V poslanskih krogih se govorji, da o tej stvari ne bo razprave, ker bo naučni minister prej izjavil, da namerava posl. Spinčiča zopet nastaviti kot profesorja ter mu tako dati popolno zadoščenje.

Po čitanju nekaterih interpelacij zaključila se je seja. — Prihodnja seja bode v tork.

Slovenske šole na Štajerskem.

(Govoril posl. dr. Jurtela v deželnem zboru Štajerskem.)

Visoka zbornica! Nas in naše stranke gotovo ne zadene krivda, da se je razprava preveč zavlekla. Če se v gozd kriči, odgovarja jek, in ne vem kake žive bi morali imeti, ko bi hoteli vse to nase vzeti, kar se je že tu govorilo o nas, o naši stranki in o naših učiteljih.

Posl. g. dr. Starklu se je zdelo potrebno, imenovati in predstaviti slovenske učitelje kratko malo kot agitatorje in fanatike.

Ako bi bil z naše strani kdo tak izraz rabil glede nemških učiteljev, mislim, da bi bili vse drugače z njim ravnali in ga zavrnili. Vedeti in posmisli morate, da imajo slovenski učitelji težavnejše dolžnosti izpolnjevati, kakor nemški učitelji, da pa njihov materijalni položaj ni nič boljši od položaja nemških učiteljev. Če se slovenskemu učitelju s take strani pri vsaki priliki očita, da je fanatik in da se bavi z narodnostnim hujskanjem, tako mora izgubiti veselje in ljubezen do dela in do svojega poklica. Sicer pa mislim, da je nekdo drugi v tej zbornici poklican, braniti tako brez uzroka napadeno slovensko učiteljstvo, katero menda še ni preklicano.

Živeč vedno na deželi občeval sem doslej z učitelji prav mnogo in sicer zategadelj, ker sem bil svoj čas načelnik okrajnega odseka v Ptiju in ker sem sedaj načelnik okrajnega zastopa v Šmarju pri Jelšah in član ondotnega okr. šolskega sveta. Vsaka teh korporacij ima pri imenovanju učiteljev precej upliva. Te korporacije, kar jih je s slovensko večino, so pri imenovanju učiteljev — to lahko z mirno vestjo rečem — vedno že v postavnih mejah uplivale, slovenski učitelji pa gotovo še niso dali povoda, da bi se moglo reči, da predlagajo okrajni šolski sveti, v katerih imajo Slovenci večino, agitatorje in fanatike.

Iz zavodov pa teh svojstev gotovo niso sobje prinesli, za to bi bili že skrbeli nemški učitelji, ki bi takega kandidata 'ne bili pustili iz zavoda in bi mu ne dali zrelostnega spritevala. Do zadnjega časa sem so tudi taki šolski nadzorniki nastavljeni, ki ne pripadajo slovenski stranki, nego neki drugi stranki, ki pazno gleda na slovensko učiteljstvo. Lahko se torej reče, da učitelji tudi napram nemškim otrokom svoje dolžnosti izpoljujejo in določenih mej nikdar ne prekoračijo, ker bi sicer ne mogli obstati in bi se ne mogli vzdržati. Imen nečem navajati, saj so itak vsakemu znana (Posl. Vošnjak: Ambrožič!) in ker nimam za to potrebnega daru. Ker pa se je ravno kar imenovalo ime, opozarjam na to, kako je ta gospod postopal kot nadzornik v celjskem okraju, kako je tam vso svojo moč porabil proti slovenskemu učiteljstvu, a temu vendar ni mogel do živega priti.

Mislim torej, da storim samo svojo dolžnost, če branim slovensko učiteljstvo pred napadi, kateri smo čuli danes in tudi že prej.

Očitanje, da je slovensko učiteljstvo fanatično in da postopa agitatorično, je tudi že zategadalj

neresnično, ker so — kakor znano — še pred kratkim bili okrajni šolski sveti na Spodnjem Štajerskem v nemških rokah in se je to šele v najnovejšem času valed velike pazljivosti slovenske stranke deloma premenilo. In bivšim okrajnim šolskim svetom vendar ne more nikhe opravičeno očitati, da so Slovenci na ljubav dajali prednost slovenskim kandidatom in da se niso držali strankarske discipline.

Če so se tako sestavljeni okrajni šolski sveti vzliz temu odločili, nastaviti take učitelje, kakeršne imamo iz prejšnjih časov — novih je le jako malo — tako mislim, da so imeli dovolj uzrokov jim zapuati, da so bili prepričani, da ne nastavljajo fanatikov in agitatorjev, ampak samo učitelje slovenskega rodu.

Kdo pa more sicer slovenskemu učitelju zameriti, če se zunaj šole čuti Slovenci? Zataji li nemški učitelj kdaj in kje svojo narodnost? Mislim, da je pri nas narodna zavednost tako vzbujena in se na obeh straneh izraža, tako da v tem oziru drug drugemu nimamo ničesar očitati! Od Nemcev se naravnost zahteva, naj učitelj v javnem življenju prizna, katere narodnosti je. Če pa vi kot Nemci od vaših učiteljev zahtevate, naj čutijo kot Nemci in naj tako ravnajo, tako sodim, da se tudi slovenskim učiteljem ni treba sramovati svoje narodnosti niti jo zatajiti.

Če pa so dandanes na spodnjem Štajerskem nekateri okrajni šolski sveti drugače sestavljeni, nego so bili prej, tako je vendar deželni šolski svet popolnoma na vuči strani. Njegovi člani niso Slovenci (Posl. Robič: Slovenci v njem sploh niso zastopani); ti gospodje so gotovo nemškim učiteljem zelo naklonjeni (Posl. Vošnjak: Narobel), slovenskim učiteljem pa ne morejo ničesar očitati, ker ti korektno postopajo in ker svoje dolžnosti izpoljujejo.

Zal, da je resnica, da Slovenci v deželnem šolskem svetu, v najvišjem šolskem oblastvu dežele niso zastopani. Pravična je torej naša tirjatev, da tudi Slovenci dobe v deželnem šolskem svetu svojega zastopnika, da po njem uplivajo na blagor slovenskih učiteljev. Potem se ne bo tako lahko primerno, da se bodo slovenski učitelji tukaj robato napadali.

Nam se pri vsaki priliki očitajo denunciacije. To očitanje zavračam z vso odločnostjo. Ne verujem, da bi mi poslanec g. dr. Starkel mogel količaj očitati; pač pa imam jaz dovolj uzroka reči, da je g. dr. Starkel tudi letos porabil priliko, da je navedel neki slučaj iz šole v Šoštanju (Klici: Tudi letos!), tičič se učitelja Kramerja.

Dotedni učitelj povedal mi je sam, da je po svojem premeščenju moral novič obljubo storiti. Ta učitelj je misil, da je bil pri šolskem oblastvu tako popisan, da ga je to vsaj za zanikarnega izdajalca zmatralo, če ne za kaj bujšega.

Če se vidi tak uspeh, tako mislim, da se more samo na denunciacijo sklepati. (Jako dobro!) In še nekaj: Ta gospod je bil valed intervencije šolskega oblastva premeščen, sedaj ni več v Šoštanju, v vilenjem okraju gospoda dra. Starkla.

Sodim, da bi bilo plemeniteje, ako bi se o mrtvecu ne govorilo slabu in ako bi se ne metalo kamenje za njim v grob. Oprostite, gospoda moja, da sem postal nekoliko glasen. Oprosti me to, da je tudi z druge strani nekdo govoril tako glasno, da je to spominjalo na bajni stentorski glas.

Predno končam, naj še na kratko omenim, da je fanatizma v nekem drugem taboru iskati in najti, ne pa v slovenskem taboru. Zdi se mi, da se je lani vršila v Gradcu deželna učiteljska konferenca. Na to konferenco, na kateri je bilo odločevati o strokovnih in stanovskih vprašanjih, ki bi imela biti skupna, prišli so tudi slovenski učitelji. Znano mi je in čitalo se je tudi v časnikih, na kar poklada dr. Starkel, kakor se kaže, posebno važnost, da so takrat, ko je prišlo na vrsto posvetovanje o slovenskih šolskih knjigah, nemški učitelji dvorano ostentativno zapustili.

Nemškim učiteljem tega ne morem zameriti; hoteli so pač pokazati, da stoje na nemškem stanovišču, da niso prijatelji slovenskega naroda, kateremu ima ta pouk biti v korist.

Vprašam pa: Kaj bi se bilo zgodilo, da so slovenski učitelji proti nemškim uprizorili tako demonstracijo. Žejim bi bili predsednik in šolska oblastva najbrž malo drugače postopali. Kar smo jeden, tega drugi pač ne smo!

Dalje v prilogi.

Mislim, da sem prav informiral, ako opozarjam, da se je lani vršil shod zaveze štajerskih učiteljev v Ptiju; tudi tega shoda so se udeležili slovenaki učitelji, a tudi tu so slabo naleteli.

Ko v začetku zborovanja so se čuli govor, ki so slovenske učitelje prisili, da so mislili na odhod, da bi ne bili moralično vrženi pred vrata.

Nemškim učiteljem jaz tudi tega ne zamerim, pravo imajo na svoji strani in odgovorai so samo sebi, kako ravna napram slovenskim svojim tovarišem. Ti imajo uzroke za to, da se nemškim učiteljem ne pridružijo, zato pa jih ni smeti razupiti kot fanatike. Drugega nimam ničesar omeniti. (Odobravanje.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 2. marca.

Spinččeva afera.

Poljski klub bavil se je v zadnji seji s to afero. Razprava je bila precej dolga in živahnja. Minister Jaworski je svetoval, naj se povabi naučni minister Madejski da pojasni stališče, katero je vzela vlada. Ta predlog je obveljal in se je razprava odložila do prihodnje seje. Hohenwartov klub si je stvar olajšal. Njemu ni bilo za pravico niti za poslansko imuniteto in zategadelj je sklenil glasovati za predlog večine imunitetnega odseka. Še toliko ni bil radoveden, kakor poljski klub, da bi prosil naučnega ministra za pojasnilo, samo slovenskim poslancem je v neskončni svoji velikodušnosti dovolil, da smejo glasovati kakor hočejo.

Državnozborski odseki.

V proračunskem odseku razvil je včeraj trgovinski minister grof Wurmbrand svoj program glede lokalnih železnic in sicer v zmislu decentralizacije lokalnih železnic. Pri generalni inspekciji železnic misli vlada ustanoviti poseben oddelok za lokalne železnice, kateri bi bil neki centralni urad vseh deželnih železniških uradov, katerib vlasti ustanovitev se prepusti deželnim zborom. Odsek je po ministrovem govoru rešil neke tečke proračuna trgovinskega in finančnega ministerstva ter se začel posvetovati o proračunu poljedelskega ministerstva. — Drugi državnozborski odseki ne delujejo tako marljivo, kakor proračunski. Gospodje državnimi poslanci gotovo ne morejo tožiti, da imajo preveč dela, ker sta na teden le dve seji, pa vendar sta bila te dni dva odseka neeklepna, namreč gospodarski in odsek za vojaške zadeve. V prvoimenovanem odseku sta bili na dnevnem redu trgovinski pogodbi s Špansko in z Rumunsko, v drugoimenovanem pa zakonski načrt o zglasovanju črnovojnikov. Nekateri listi priporočajo k odsekovim sejam, razglaševala, češ, da bi potem dotičniki svoje dolžnosti vestneje izpolnjevali.

Češko vprašanje.

V jedni zadnjib sej proračunskega odseka je posl. dr. Herold vprašal ministarskega predsednika kneza Windischgraetza, na kako stališče se je ministerstvo postavilo napram "češkemu vprašanju". S tem izrazom se je doslej imenovalo prizadevanje češkega naroda za narodno ravnopravnost in za uveljavljanje češkega državnega prava ter njegov odporn proti sedanji državnopravni uredbi monarhije. Tega izraza so se doslej vedno posluževali tudi napoltniki češkega naroda in šele ministerski predsednik knez Windischgraetz je na Heroldovo vprašanje izstihil krilate besede: Izraza "češko vprašanje" ne moremo akceptovati. — S tem je knez Windischgraetz povedal, da zmatra češko vprašanje, namreč zahtevanje glede narodne jednakopravnosti in glede češkega državnega prava kot dinitivno rešeno. Ne bodoemo opozarjali na to, da je bil knez Windischgraetz dolgo let član češkega historičnega plemstva, česar program je bila baš narodna ravnopravnost in državno pravo češko, saj se ljudje preminja, nazori pa tudi, ali izrek ministarskega predsednika je važen zategadelj, ker je v njem preciziran program vlade napram Čehom: vlada ne pripozna opravičenosti čeških teženj za džavno pravo in narodno ravnopravnost — in ker je že njim rečeno, da češko zgodovinsko plemstvo priznava sedanjo ustavo. Drugega pomena ta izrek nima. Zanimljivo je samo še to, da je ta krilati izrek tako podoben izrekom raznih drugih mogočnikov, ki so z jedankimi besedami reševali velika politična vprašanja. Schmerling je glede Madjarov rekel: Mi moremo čakati — in učakal je popoln poraz svojega sistema. Kossuth je l. 1848. preširo vpraševal: Kje pa je Hrvatska, Matica pa je rešil italijansko vprašanje z zaničljivimi besedami: Italija je samo nekak geografskičen pojem. In če pogledamo še dle nazaj, vidimo, da pred petdesetimi leti za Nemce in za vladu ne samo ni bilo češkega vprašanja, ampak sploh ne češkega naroda.

Omladina

Praška policija prijela je predverajšnjim dva dijaka, srednješolca, kar sta v družbi nekaterih drugih dijakov raznašala po Pragi listke z velezajskimi napisimi. Preiskavo proti njima vodi dež. sodišča pristav Kurash, tisti, ki je vodil tudi preiskavo proti Omladini. Nemški listi že hite trditi,

da so Omladinske tendence meje češkimi srednješolci silno razširjene.

Vnanje države.

Milan.

Milan Obrenovič hoče za vsako ceno ostati v Srbiji in prav njegova navzočnost je uzrok, da je vse javno mnenje do skrajnosti razdraženo in da se je batil še domača vojna. Tudi liberalci se boje Milanove navzočnosti, ne samo ker vedo, da mu ni zaupati in da bi njegov upliv ne bil narodu in državi v korist, nego tudi zato, ker vedo, da bi potem zgubili najboljšo svojo oporo, simpatije ruske vlade. Rusija zahteva z vso odločnostjo, naj Milan, ki ni srbski državljan, zapusti Srbijo, in če smemo verjeti raznim russkim listom, je to napotilo liberalce, vsaj nekatere, da so se približali radikalcem in da skušajo ž njimi zajedno znebiti se Milana. Radikalci so baje za slučaj, da pridejo spet na krmilo, obljubili, da ne obnove zatožbe proti bivšemu Avakumovičevemu ministerstvu, dočim so liberalci s svoje strani priznali, da je kraj krisil ustavo, ko je razpravo ustavil pred sodbo. Milan včas za te namere in da bi je preprečil, namerava baje razveljaviti ustavo, postaviti Nikolko Krističa, ki mu je že večkrat izkazal biriške usluge, za vodjo državne uprave in sam prevzeti vrhovno poveljstvo. Ali se mu bode na ta način posrečili proti njemu naperjeno gibanje udušiti, pokazala bude bodočnost.

Italijanski parlament.

Predverajšnjim volila je italijanska poslanska zbornica dva važna odseka, v katerih se bode odločila usoda Crispievih predlog, namreč finančni odsek in pa odsek o izredni polnomociji ministerstva. Glasovi so se tako zelo cepili, da je vlada izgubila skoraj vse upanje na dober izid. In res, v finančni odsek, ki šteje petnajst članov, je bilo izvoljenih osem članov, sedem kandidatov pa pride v ožjo volitev. Izvoljeni člani so vsi nasprotniki finančnih predlogov. V drugoimenovani odsek sta bila izvoljena dva člana, za sedem mandatov pa bode treba ožje volitve, pri kateri pa zmagajo skoraj gotovo sami vladni nasprotniki. Splošno se sodi, da ta dva odseka ne bodo bila odobrila vladnih predlogov in da bodo ministerstvo že v kratkem imelo priliko baviti se z vprašanjem o razpustu poslanske zbornice.

Diplomatična afera.

Pariski "Figaro" presenetil je te dni svoje čitatelje s pikantno dogodbo izza kulisa Francoski vojaški atašé pri poslanstvu v Kodanju Beauchamp dobil je bil od generala Burusa, načelnika vojaški pisarnici Carnotovi, nalog, naj poroča intimnejše o mislih in dispozicijah ruskega carja glede Francije. Atašé se je približal princezini Valdemar, hčeri vojvode Charterskega, in jo po daljših pripravah prosil, naj mu odgovori na nekatera vprašanja in sicer: Kaj pričakuje Rusija za svoje prijateljstvo od Francije; ali misli car, da more vsaj v slučaju defenzive stopiti na stran Francije? Princezini se je zdelen nedopustno, da bi zaradi odgovorov poizvedovala pri carju, zato je dotično vprašalo polo izročila namestočku poslanika, ki jo je poslal v Pariz. Razni krogi izvajajo iz tega, da mej Rusijo in Francijo vzdol Kronstadt in Toulonu ni nikake intimnejše dotike, da Rusija ni Franciji ničesar obljubila. Da je to senzacijelno razkritje resnično, svedoči to, da je vlada odpustila poslanika grofa d'Aunay, češ, da je on inspirator tega članka. Grof d'Aunay je proti tej insinuaciji slovesno protestoval, reči, da je to, kar je "Figaro" poročal, v diplomatskih krogih splošno znano, ter se pritožil zaradi odpusta iz službe na državni sovet.

Gladstone.

Gladstoneovo glasilo, Londonski list "Daily News", javlja, da bodo Gladstone danes izročili kraljici svojo demisijo. Pred nekaj dnevi je rečeni list tovest še oficijelno dementoval. Naslednik Gladstoneov kot ministerski predsednik in kot vodja liberalne stranke utegne postati Roseberry, sedanji minister unanjih del. Politični krog angleški pretresajo na vse strani vprašanje, ali bodo lord Roseberry razpustil parlament, ali pa kar na Gladstoneovo mesto sedel in vodil drž upravo, kar bi bilo zoper tradicije angleških ministrov.

Dopisi.

Iz Amerike, sredi februarja. [Izv. dop.] (Boj proti neangleškim časnikom.) Da se v naši "srečni" Ameriki ugane marsikaka bedarija, to je nam tu bivajočim naseljencem najbolje znano. Da pa ne bodo krivico trpeči Slovenci v milistari domovini mislili, da znajo samo avstro-nemški kulturnosci kozolce preobražati, naj navedem neki tukajšnji slučaj, iz kogor je razvidno, da je v deželi, kjer se cedi samo mleko in med, zlasti letos, dovolj publik glav V Novem Yorku izhajajoči list: "The Publisher, Bookseller and Stationer" je napovedal vsem tukajšnjim v neangleškem jeziku pisanim listom boj, češ le ti so krivi vsega gorja v deželi. Na dolgo in široko razklada, kako srečen bi bil ljud v združenih državah, ako bi le angleški govoril. List misli, da bo vsakdo že srečen in moder, da bo le znal po angleški otrobe vezati — saj vsakdo vendar

ne more na vseučilišče. List trdi, da naj bi se v prvi vrsti iztrebili neangleški časniki, ker potem bi iz Evrope došli izseljeni ne imeli kaj čitati v materinščini in bi je tako toliko hitreje opustili. Tako modruje člankar označenega lista, — ker se ne ve, je li je izdajatelj E. W. Walsh identičen s člankarjem, — a vsak trezuomisleč človek se mu mora le smejeti, zlasti, ker spominja zelo na tisti tako zvani sloj "now nothing". Ako bi mu bila blaginja države v resnici pri srcu, in bi se bil nekaj bolj temeljito s to zadevo bavil, priznati bi moral, da ravno neangleški časniki največ pripomorejo, da postanejo naseljeni hitro in dobrì državljanji. Prav iz teh se uči naseljenec, posebno prva leta, poznavati mu še tuje šege, postave in politična vprašanja. Po teh se naseljenec dežela še priljubi, akopram se mu je iz prvine nekam čudna zdele. Vzemimo pa, da bi se ideja tega modrijana uresničila. Kaj bi hasnilo to, oziraje se na jezik? Misli li, da bi naseljenec potem, ko ne bi imeli svojih časopisov, kaj manj občevali v materinščini meje sabo? Ravno narobe! Strast, v materinščini umeti, kar ga zanima in v njej se zabavati, bi se še pomnožila. Resnica je, da se posamezniki meje samimi Američani naseljeni, materini govorici odtujejo, vendar je tacib jako malo. Kjer pa jih je po več skupaj, in to je mej sto poti gotovo devetindvetdesetkrat, tam se občuje v milijuterinščini, kar je popolnoma naravno, a ne slučajno. No, bodimo veseli, in nikar si ne belimo glav s bedrijami, koje "The Publisher, Bookseller and Stationer" v svet pošilja. Tako daleč ne pridemo v svobodni deželi, vsaj tako hitro še ne. Sporočil sem pa to, da vidite, kako "kunštne" so pri nas v Ameriki nekateri ljudje.

Slovensk naseljenec.

Iz Opatije, 1. marca. [Izv. dop.] (Čegava je Opatija?) Ideja vašega dopisnika v dopisu z dne 17. februarja iz Opatije, da bi Lubljansko "Slovensko pisateljsko društvo" v Opatiji ali nje bližini zgradilo malo vilu, v katero bi poti proti večji ali manjši odškodnini zahajali njegovi, posebno pa bolni člani, vidi se mi prav umestna in gospod dopisnik govoril je i meni iz srca. In to zaradi tega, ker do sedaj je vsako podjetje in imetje v Opatiji v tujih, našemu narodu sovražnih rokab. Bilo bi torej res dobro, da bi naši domačini, posebno oni, kajim razmere to dopuščajo, tudi v tem obziru kaj storili. Opatija bode, ako pojde kakor se sedaj kaže, s časom, dasiravno na slovenski zemlji, vsa s tujimi elementi "poplavljena". Posebno se Madjari tu kaj ošabno obnašajo in mislijo, ker je Opatija blizu Reke, da je že njih "Magyar ország". Za izgled samo ta slučaj: Pred nekimi dnevi prišlo je v Opatijo za dlje časa več ogerskih rodovin in to, kakor sem slišal, boljše vrste. Ko so naznailne liste vasi samo v madjarskem jeziku izpolnili in bili potem naprošeni, da bi liste v nemškem, italijanskem ali pa v hrvatskem jeziku napisali, niso ošabni Madjari hoteli tega storiti, ampak so rekli: Ako ne razumete v Opatiji madjarskega jezika, nesete liste na Reko. Reka je madjarska in Opatija je blizu Reke itd. Vselej, kadar se sprehajam po naši lepi rivieri in vidim, koliko vil se posebno letos gradi, navdaja me rekel bi neko veselje, a to veselje se mi vselej skali, ko zvem, kdo gradi ali kdo je dal graditi to ali ono vil. Vse je stransko, nič domačega, ogerski čuti imajo tu že precej vil. Tako je tudi z tehniki, katerih je tukaj precej, da celo iz Padove in Budimpešte, ssmi inozemci. Pač je nekaj izjem in to moram s posebnim zadovoljstvom omeniti. Namreč gospod inženier Mlekuz je naš rojak in ta vrli narodnjak izdeluje ravno sedaj načrte za neko vilu in druga poslopja. Tudi pred par leti napisil je omenjeni gospod inženier načrte in zgradbe za več tukajšnjih poslopij. A drugi so vsi tuji.

Iz Sajenje, 27. februarja. [Izv. dop.] (Raznoterosti.) Težko, da je še kdaj v vaš cenjeni list prišel dopis iz naših prijaznih vinskih goric. Toda nič ne dé — Vsaj se bode kmalu čul vlak, ki bodo držali po prijazni dolini Velikološki i cela okolica postala bode živahnejša. Vendar pa je danes nekaj drugega prouzročilo, da se je vaš poročevalc oglasil. V bližini župi sv. Križa pri Litiji osnoval se je odbor peterih mož, ki so si oskrbeli potrebno dovoljenje, da smejo daleč po okolici iskat premoga. Ia, kakor se vidi, ujih trud ni bil brezuspešen. — V Sajenicah, $\frac{3}{4}$ ure od nove dolenske železnic, posrečilo se jim je priti do precej izdatne premogove žile. V Čatežu iztesali so si že malo skladisče za premog. Ko se odpre meseca junija železnic, prične izvoz premoga. Se ve da za-

začetek je skromen, toda ni Rima niso zgradili jeden dan. V obče se more reči, da vrla nekaj let sem po naših solnčnih goricah kaj živabno življevo. V Čatežu i v Sv. Križu pri Litiji osnovali so kmetijski podružnici, ki imata prav lep broj članov. Podružnica Sv. Križka priredila je na pustno nedeljo tombolo, ki je bila prav mnogobrojno obiskana. Šaljive i koristne dobitke preškrbel je odbor, na čelu mu g. trgovec Benedek, a mnogo darovali so jib prijatelji našemu kmetu. — Naj omenim tukajšnja duhovnika, g. dež. poslanca i tukajšnjega rojaka g. sodnika Višnikarja itd. Najbolj pa nas je razveselil g. deželne sodnije svetnik Ludovik Raunikar, koji je ne gledé na hudo zimo prišel navlašč iz bele Ljubljane. Posebno šaljivi dobitki prouzročili so obilo smeha i veselja iznenadenja. Kaj bi neki rekel k tej veselici veličenju g. dr. Mahnič? — Visoki deželni zbor dovolil nam je začatno podporo 900 gld. za novi vodovod pri župni cerkvi Sv. Križki. Hvala lepa veleslavemu deželnemu odboru i onim možem, koji so nam pomogli do toli izdatne podpore. Kmetijska podružnica naša kupiti boče te dni vinograd v svojo svrbo. V nakup tega obljudilo nam je vodstvo kranjske branilnice velikodušno podporo od 150 gld., dež. odbor pa 200 gld. — Obrniti se hočemo pa še na vis. c. kr. ministerstvo poljedelstva in mislimo, da ne brez uspeha. — Mnogo se govori o preložitvi ceste do Čateža. Tekla bode od grada Turna, koji je last čielane i dobrodelne obitelji grofov Pace, ob vodi Moravšči po ravnom, a ko se zasuče proti Čatežu, ob gozdnu robu 3% navzgor. Ta cesta bi bila dovozna k novi železnici dolenski, za kojo garantuje celo dežela. Ker pa železnica brez dobrih dovoznih cest nič ne nosi, zato se trdno nadejamo, da veleslavni deželni odbor v Ljubljani kmalu ukrene potrebne korake, da se ta naša opravičena želja čim prej uresniči.

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani, dne 3. marca.

Predvčerainjem vršila se je pri porotnem sodišči obravnava proti 20 let staremu kajžarskemu sinu Mihu Tavčarju iz Javorja v Škofjeloškem sodnem okraju zaradi hudodelstva uboja. Na pustno nedeljo letos bil je v Peternevoj gostilnici na Muravi ples. Zvezčer sprašata se v kamnici Anton Kos in Anton Bogataj, vendar ju je gostilničar pomiril, tako da ni prišlo do pretepa. Bogataj šel je potem iz kamnice v hišno sobo, drugi fantje pa za njim ter so ga pri vratih obkolili in se gnetli okoli njega. V tem trenotki prišel je obdolženec Mihu Tavčar za hrbot Bogatajev ter ga z odprtim nožem sunil v hrbot s tako močjo, da je nož prodrl v leva pljuča, vsled česar se je Bogataj v kratkem času zgrudil mrtev na tla. Po zvedeniškem izreku bila je ta z nožem in po tako močnem sunku prizadeta rana absolutno smrtna poškodba. Izpovedbe prič potrjujejo in obtoženec sam priznava, da je on Bogataja sunil z nožem v hibet ter da je storil to iz jeze in maščevanja, ker ga je bil Bogataj jedenkrat poprej napadel in prevrgel, da pa sicer ni imel namena, svojega nasprotnika usmrtili. Porotniki potrdili so vprašanje glede hudodelstva uboja in sodišče obsoalo je Tavčarja na šest let težke ječe, poostrene vsak mesec s postom ter trd m ležiščem v temni celici dné 5. februarja vsakega kazenskega leta.

Pri včerajšnji obravnavi bila sta obtožena 36 let stari posestnik Janez Bukovac iz Sodevcov v črnomaljskem okraju in 29 let stara žena njegova Marija Bukovac budodelstva goljufije. Glasom obtožbe je Janez Bukovac z namero, da umakne svoje premoženje svojima upnikoma Feliksom Urbancu v Ljubljani in Janezu Kuretu v Črnomlji ter da bi ne mogla izterjati pri njem svojih terjatev v zneskih 297 gld. in 129 gld. s pripadki, po goljufivem dogovoru s svojo ženo pri nakupu zemljišča Miheličevih dedičev v Sodevcih, ki se je baje po njegovem naročilu zanj in za njegov denar dognal, dal nastopati na videz kot kupovalko svojo ženo; Marija Bukovac pa da je v istem namenu pri tem nakupu se vedla na videz kot kupovalka — tako da sta baje z goljufivem dogovorom sprevrgla prav stan njegove mase. Janez Bukovac potrdil je tudi pod prisego, da nima nikakoršnega premoženja. Ker se ni dalo natanko dokazati, da bi Marija Bukovac bila kupila dotično posestvo z moževim denarjem, zanikali so porotniki stavljeno jim vprašanje glede hudodelstva goljufije, vsled česar je sodišče obo obtožence oprostilo.

Danes vrši se obravnava proti osmim osebam zaradi hudodelstva ponarejanja kovanega denarja, oziroma udeležbe pri tem hudodelstvu, in sicer

sede na zatožni klopi: 21 let stari daimar Martin Masterl iz Crngroba pri Škofji Loki in 19letni brat njegov Jakob Masterl, 24 let stari posestnički sin Blaž Benedičič in njegova 52 let starata Marija Benedičič, oba iz Crngroba; nadalje 22 let stari doinar Janez Žitnik, 54 let stari posestnik Jožef Vidmar in njegova sinova 23letni France in 15letni Janez Vidmar — vsi širje iz Češence pri Mirnipeči na Dolenskem.

Sodišču predseduje deželnega sodišča svetnik Pleško, obtožbo zastopa državnega pravdnika na mestnik dr. Kavčič, zagovorniki pa so odvetniki dr. Krisper, dr. Papež in dr. Tavčar.

Obširni obtožbi povzamemo sledete: Martin Masterl je bil tekom poletja in jeseni 1893 na Dolenskem, kjer je pri grajenju nove železnice delal na progi blizu Mirnipeči in Češenc. Stanoval je pri Jožefu Vidmarju in tam seznanil se je z nekim drugim delavcem, katerega so klicali za Jakoba Varšnika. Varšnik brigal se je malo za delo pri železnicu, pač pa se je pečal s kovanjem nepristnega denarja, kateri je delal tako, da je v gipsaste oblike, posnete od pristnih avstrijskih srebrnih goldinarjev raznih letnic vlival stopljen kositar, ki ga je dobival tako, da je kupoval cinaste žlice in jih potem topil. Kakor kažejo vse okolnosti, mora biti ta Jakob Varšnik identičen z glasovitim Maksom Krečem, kateri se preganja in išče zaradi ponarejanja kovanega denarja. Martin Masterl sprijateljil se je s tem človekom in ko se je 16. novembra vrnil z Dolenskega domov, prinesel je seboj jedno od Varšnika mu izročeno gipsasto oblico, posneto od pristnega srebrnega tolarja.

Tako lotil se je Masterl dela, poiskavši si prej dveh tovarisev, in sicer Jakoba Masterla in Blaža Benedičiča. Nakupili so nekoliko cinastih žlic; potem so šli 21. novembra v Jergov gozd pri Crngrobu ter začeli vlivati nepristne tolarje, katere so razdelili mej seboj. Sledete dne so delo nadalje vali ter vili menda okolo 50 komadov. Vsi trije obtoženci priznavajo dejanje. Dač 25. novembra bil je v Škofji Loki semenj in bilo je tam izlanih več nepristnih goldinarjev, katere je izdala Marija Benedičič. Še istega dne prijeli so orožniki Martina in Jakoba Masterla ter našli pri prvem še sedem polnoma jednakih goldinarjev in dotično oblico iz gipsa. Pri Blažu Benedičiču našlo se je 27 ponarejenih goldinarjev in pri njegovi materi 2.

Kakor že omenjeno, bil se je Martin Masterl na Hrvatskem sprijateljil z glasovitim Jakobom Varšnikom, kateremu je meseca septembra in oktobra 1893 pridno pomagal pri vlijanju nepristnih goldinarjev; isto tako pa tudi delavec Janez Žitnik, kateri je bil pri tem poslu večkrat navzoč ter je Varšniku tudi prinašal razne priprave in živež. Isto tako vedel je za ta posel tudi posestnik Jožef Vidmar, pri katerem je Varšnik stanoval, in njegova sinova France in Janez. Jožef Vidmar naročil je za Varšnika iz Ljubljane pod svojim imenom tudi gips, iz katerega je ta delal oblike za vlijanje.

Obtožba pravi nadalje, da so se Martin Masterl ter Jožef Vidmar in njegova sinova podali koncem meseca oktobra na Hrvatsko, da bi tam ponarejen denar izdajali; čez Metliko šli so v Karlovac, potem v Zagreb in zopet nazaj čez Karlovac, kjer pa so jih redarji pri izdajani krivega denarja zasedli in razkropili, vsled česar so oblike in ponarejene goldinarje v vodo pometali. Koliko ne pristnih goldinarjev so na Hrvatskem izdali, se sedva ni moglo dognati. Konečno trdi obtožba, da sta se brata France in Janez Vidmar podala na sejem v Novo Mesto in da sta ondi skupaj izdala deset nepristnih goldinarjev.

Pri sklepu današnje številke obravnava še ni končana, vsled tega objavili budem izid še v prihodnji številki. Z današnjo obravnavo končana bude prva letosnja porotna sesija.

Domače stvari.

(Konfiskacija.) Včerajšnjo številko našega lista zaplenilo je državno pravništvo zaradi odstavka v političnem razgledu, kjer smo govorili o češkem vprašanju.

(„Bog in narod“) — nad temi besedami, katere je pritisnila neka ženska podružnica Ciril-Metodova na svoj pismeni zavitek, izpodnika se dr. Mahnič v zadnjem „Rimskega Katolika“. Ker je to storila jedna podružnica na svojo roko, zdi se mu, da je družba sama sprejela to geslo, ki je po razlagaju Mahničevem revolucionarno, framsosko.

Družba, ki ima tako geslo, torej ne more biti verska ne katolička. Kaj neki poreči doktor natolcevec o društvu, ki se je nedavno osnovalo na podlagi resolucij I. slovenskega katoličkega shoda, ter učnilo to, česar že tolikrat osumničena družba sv. Cirila in Metoda ni storila. „Slovensko katoličko politično društvo“ za Dolensko je sprejelo za geslo grozne besede: „Bog in narod!“ Omenjeno društvo je izdalо v 4. letosnji štev. „Dolenskih Novic“ str. 27 oklic „Dolenskim rojakom“, v katerem stoji mej drugim zagotovo: „Geslo društva boste: Bog in narod!“ Ieti sv. veri nevarni vzklik „Bog in narod“ završuje spis. Podpisani je ves odbor. V revolucionarno, framsosko mrežo so se torej po nazorih Mahničevih ujeli gg. kanonik Povše, dekan Aleš, župnik: Babnik, Fettich-Frankheim, Schweiger in dr. Fransosonstva in revolucionje sumljiv je bivši „Slovenčev“ urednik g. Žitnik, ki je l. 1887 brzozavil v Celovec: „Bog in narod“. Fransoson, revolucionar je g. Andr. Kalan, ki je te besede natisnil v knjižici: „Einspieler — zlatotomašnik“ str. 86. Fransosoni, revolucionari so vši, ki verujejo v Boga in delajo za narod.

(Prevzv. knez in škof Lavantnski, dr. Michael Napotnik) daroval je kakor vsako leto tudi letos „Podpornemu društvu za slovenske velikošolce na Dunaju“ deset gld., za kar mu bodi izrečena iskrena hvala. — Slavno vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani darovalo je istemu društvu, kakor že več let sem, tudi letos, znatno sveto 50 gld. reci pet deset goldinarjev. Slava!

(„Radogoju“) pristopil je kot ustanovnik gospod Janko Frasov, c. in kr. vojaški župnik v Bišancu v Sl. Goricih. Dalje je g. Hugo Turk v Ljubljani mesto vencev zamrlemu Rajkotu Tomeu podaril društvu 10 kron. Ščeta hvala obema rodoljuboma!

(Kronski darovi družbi sv. Cirila in Metoda.) Uredništvo našega lista poslala sta: g. A. Pacher, učitelj v Gradcu na Koroškem 2 kroni. — G. Josip Pavlin, hišni posestnik in imejitelj potovalne pisarne v Ljubljani 10 kron. Skupaj 12 kron. — Živila vrla rodoljuba in njiju nasledniki!

(Za „Narodni Dom“) v Ljubljani poslala sta uredništvo našega lista: g. Vojteh Cadolini, c. kr. sodnik v pokoji v Kostanjevici na Dolenskem 10 kron — G. Josip Pavlin, hišni posestnik in imejitelj potovalne pisarne v Ljubljani, 10 kron. Skupaj 20 kron. — Živila vrla rodoljuba in njiju nasledniki!

(Zahvala.) 338 kron 89 vin. je slavno uredništvo „Slov. Naroda“ blagoizvolilo oddati naši družbi. Imenovane krone so se naznačenemu časniku od 1. do 28. februarja (incl.) izročale kot „kronski darovi“ in znamovale v štev. 26. do 43. Všeči zadnji izkazanih 5978 kron 60 vin. je torej izročilo uredništvo „Slov. Naroda“ 6317 kron 49 vin, nabranih od 17. maja m. l. do 28. februarja t. l. — S presrečno zahvalo in iskrenim pripomorem zabeležuje vodstvo ta šestnajsti mu vročeni časniški kronski dar, s katerim se je ob jednem dosegel in že presegel šest kronin tisočak. Slava vzorni požrtvovalnosti rodoljubnih darovalcev!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Benefični predstavi.) Jutri je, kakor smo že naznali, benefica velezaslužnega režiserja, učitelja in igralca „Dram. društva“ g. Ignacija Boršnika. Ne dvomimo, da bodo slovensko občinstvo v polni meri storilo svojo narodno dolžnost nasproti umetniku, ki je glavni steber slovenske dramatike kot zasluzen režiser in učitelj in ki je tolikrat podal nam zares umetnišk užitek kot izborni igralec. — V sredu ponavljala se bodo petkrat krasna Smetanova opera „Prodana nevesta“ in sicer na korist neumornemu kapelniku prof. Franu Gerbiču. Vnajne rodoljube, ki dozdaj še niso mogli dobiti sedežev za predstave te opere, opozarjam že danes, da se pravočasno oglaša zanje pri g. Češarku v Šelenburgovi ulici v starcičniki trafi.

(Slovensko gledališče.) Za predstavo „Prodana nevesta“ je bilo gledališče zopet popolnoma razprodano. Opera se je izvzemši nekaj slučajnih nedostatkov pela prav tako izvrstno, kakor pri prejšnjih predstavah. Občinstvo je vse pevke in pevce odlikovalo z opetovanim buram ploskanjem.

Dalje v prilogi.

Bastat gosp. Vašiček, ki si je s svojim krasnim glasom, izborno šolo in spretnim igranjem pridobil že davao splošne simpatije, odlikovan je bil z lepim lavorjevim vencem z belo zelenimi trakovi. S posebnim veseljem beležimo, da je bilo mej občinstvom kako lepo število rodoljubov iz raznih krajev slovenske domovine.

(Smetanova opera „Hubička“ [„Poljub“]) se je prvkrat pela te dni v dvornem opernem gledališču na Dunaju in je dosegla izborn uspeh, kar potrjujejo prvi glasbeni kritiki Dunajski. Ed. Hanslik pravi, da je opera „eine Perle unseres Repertoires“ in da je bila predstava vzorna („eine Mustervorstellung“) ter da je občinstvo opero entuziastično vzprejelo. Kakor znano, je „Dram. društvo“ že nabavilo to opero, ki pa v letošnji sezoni ni prišla na vrsto. V bodoči sezoni pa jo čujemo prav gotovo.

(Foersterjev koncert.) Z opravičenim ponosom pozdravilo je v četrtek Ljubljansko občinstvo tu vzgojenega mladega moža, ki je bil pred nekaj leti šel v svet, da se umetnosti posveti, in se vrnil kot velik umetnik, ki sme z vso sigurnostjo računati na svetovno ime. Že poročila, katere so nam zdaj in zdaj dohajala o g. Foersterju, so nam obeta nekaj izrednega, isto tako tudi program, obse začoč petero najtežjih točk, kar jih pozna klavirna glasba. Že želesna vztrajnost koncertistova zaslubi občudovanje. Popotnikova fantazija, s katero je Schubert svojo „Sturm in Drang“ dobro zaključil, največja in mogočna skladba tega sicer tako nežnega skladatelja, s prelepim od koncertista divno igranim kratkim stavkom, kateri je prav za prav popotnikova fantazija; najtežja in najmanj igrana Chopinova balada, delo, ki naredi jasen utis le če je igra znamenit umetnik, in tak utis je naredila sinoči; Lisztov sen v poletni noči, to gledel tehniko sila težavno delo in sloveče C moll varijacije Beethovenove, krasen musicalen, nekoliko virtuozno zložen in na nekoliko pregnantnih ritmičnih taktov naslanjanju se kaleidoskop — to so bile glavne točke programa. Mej njimi pa so bile: prelepi nokturno v Des, kateri je, igran nekako sladko sanjavo, na redil na nas morda najmogočnejši muzikalni utis, dva klavirna komada ruskega virtuoza na klavirju Sapelnikova, — čedna salonska skladba, katero je g. Foerster jako delikatno igral — jedna Lisztova etuda in po vrhu še Raffova „Fleuse“ in tarantela iz Lisztovega dela „Venezia e Napoli“ — same točke, ki zaostajajo za zgoraj imenovanimi samo glede obsega, nikakor pa ne glede tehničnih težkot. Kar se tiče virtuozne bravure in tehniko, je pri umetniku s takim imenom, kakeršno si je pridobil g. Foerster, samo po sebi umevno, da se je koncertist povzpel do njemega viška. Kar pa mu mora pridobiti najiskrnejše simpatije vsakega glasbenika, to je duh, to je genijalnost njegovega igranja in njegova skromnost kot reproducent. Kar je zlagateljevega, pušča zlagatelju in igra delo njegovo, kakor si je to mislil zlagatelj ne blepeč po efektih virtuoзов, nego z vso pippeto duhovitega igralca. Tam, kjer je absolutno potrebno, da se pokaže kot neodvisen virtuoz, tam se tudi kot tak pokaže, in sicer kot tako znamenit virtuoz, vedno pa najde tisto mesto, kjer mu je to storiti dovoljeno. In to je prava, velika umetnost. Gosp. Foersterju je bil izročen krasen venec z belim, bogato vezenim trakom. Klavir, na katerem je koncertist igral, je izvraten; izdelan je v tovarni znane firme Blüthgen v Lipsku.

(Promocija.) Včeraj je bil v Gradiču promoviran g. Heribert Borštnar, sin gimnazijskega profesorja v Ljubljani, doktorjem vsega zdravilstva. Čestitamo!

(G. Jernej Pečnik) dobil je na pripomočilo centralne komisije za umetne in zgodovinske spomenike od naučnega ministerstva kot podporo za njegova arheologiska podjetja 200 goldinarjev.

(Gospa Borštnik-Zvonarjeva,) izborna naša tragedinja, nastopila bode dné 8. in 10. t. m na narodnem gledališču v Zagrebu kot gost v igrah „Nora“ in „Dama s kamelijami“. Preverjeni smo, da bode tudi vrla naša prva igralka dosegla na odru bratskega naroda hrvatskega jednakost zasten uspeh, kakor nje soprog.

(Zgradba „Narodnega doma“ v Ljubljani.) Na prostoru, kjer se bode postavil „Narodni dom“, se je začelo te dni skladati kamnjenje, ki se vozi po Ljubljanci iz kamnolomov pri Sv. Ani. To kamnjenje je namenjeno za temeljno zidovje, katero se bode pričelo staviti takoj, ko bude vreme ugodno.

(Slovenskega planinskega društva I redni občni zbor) bode v četrtek dné 8. marca t. l. v gostilni „pri Lloydu“ na Sv. Petra cesti. Vzored: 1.) Pozdrav načelnikov. 2.) Letno poročilo tajnikovo. 3.) Letno poročilo blagajnikovo. 4.) Volitev dveh računskeh pregledovalcev. 5.) Volitev dveh odbornikov. 6.) Imenovanje časnih članov. 7.) Raznoterosti. Letno poročilo izide prihodnji teden. Častiti člani Ljubljanski naj blagovolijo društvenino plačevati pri društvenem blagajniku gosp. Sokliču, klobučarji Pod Trančo.

(Prvo Ljubljansko uradniško konsumno društvo) ima svoj redni občni zbor v dvorani Hafnerjeve pivarne (Sv. Petra cesta 47) dné 11. t. m. popoludne ob 3. uri z naslednjim dnevnim redom: 1. poročilo predsednikovo. 2. Gospodarsko poročilo za l. 1893. 3. a) poročilo nadzorstvenega sveta in predlog njegov, dati absolvitorij za l. 1893; b) razdelitev upravnega dobitka in dohodkov z l. 1893; c) določitev nagrad za upravnike. 4. Določitev obrestne mere za posojila, katera vzemo družbeniki. 5. Določitev, kako je plodonosno naložiti zadružne denarje, kateri so na razpolaganje. 6. Nadomestilne volitve. 7. Sklepanje o največji določbi amortizacijskih obrokov pri dovolitvi kredita (§ 14). 8. Eventuelni predlogi. P. n. gospé soprege družbenikov vabijo se najjudneje, da se udeleže občnega zборa; gostje, vpeljani po družbenikih, dobro došli! Računski sklepi in bilanca, pregledani od nadzorstvenega sveta so v društveni pisarnici na vpopled. Društvena pisarna je na Turjaškem trgu št. 6 preko dvorišča v I. nadstropji.

(Zločinstvo ka-li?) Bivši sluga pri tukajšnjem okrajnem glavarstvu, v zadnjem času cestar v Ljubljanski okolici, Matevž Gregorec, pogreša se od dne 16. februarja letašnjega leta; ne ve se, da li se mu je pripetila nesreča, ali pa je morebiti postal žrtva zločinstva, vendar pa je poslednje tem verjetnejše, ker je — kakor je bilo sploh znano — rad nosil znatnejše denarne svote s seboj. Sum, da je izvršil ne le to zločinstvo, nego tudi umor fijakarja Medičarja, leti na nekega zunaj mesta stanujočega bivšega železniškega delavca, pri katerem se je te dni izvršila hišna preiskava, katera je baje spravila marsikaj sumljivega na dan. Koliko je na tem resnice, nam ni znano; resnica pa je, da je bil dotični delavec aretovan ter izročen deželnemu sodišču. Sploh pa se preiskava nadaljuje.

(Obrtno gibanje v Ljubljani.) Meseca februarja letos pričeli so v Ljubljani zvrševati obrte, in sicer: Josip Jager, Tržaška cesta 23, slastičarski obrt; Rozina Glaser, Poljanska cesta 5, trgovino z glavniki in zobotrebci; Tomaž Bricelj, Sv. Petra cesta 13, pleskarski obrt; Ida Wanek, Sv. Petra cesta 57, modistrovski obrt; Marjana Kozjek, branjevski obrt; Marija Drobež, Krakovske ulice 17, branjarijo; Neža Vovk, Sv. Petra cesta 24, branjarijo; Alojzij Goleš, Kolodvorske ulice 4, krojaški obrt; Janez Sturm, Kolodvorske ulice 11, krojaški obrt; Martin Slaje, Pred igriščem 1, pekarški obrt; Andrej Tolazzi, zidarski obrt; Terezija Muck, Florjanske ulice 18, branjarijo; Alojzij Hackl, Sv. Petra cesta 22, stavbinski mojster; Fran Zupan, Rožne ulice 14, briški in frizerski obrt, in Jakob Acetto, Martinova cesta 58, zidarski obrt. Odpovedali pa so obrte, in sicer: Fran Dovjak, branjarijo; Henrik Bilina, trgovska agencija; Cecilia Podržaj, branjarijo; Sigmund Schneider, trgovska agencija; Marko Brojan, frizerski obrt, in Amalija Vičič, kramario z manufakturnim blagom.

(C. kr. mestni šolski svet) je ukinil, da se na jednorazrednici na Barji zaradi škrilatec, katera se je mej šolskimi otroci v zadnjem času ondi pokazala, šolski pouk za čas bolezni ustavi.

(Tedenški izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 18. do 24. februarja. Novorojencev je bilo 12 (= 19.76 %), mrtvorojenec 1, umrlih 18 (= 29.64 %), mej njimi so umrli za škrilatko 1, za davico 1, za jetiko 7, vsled mrtvouda 1, vsled starostne oslablosti 1, za različnimi boleznimi 7. Mej umrlimi bili so tuji 4 (= 22.2 %), iz zavodov 6 (= 33.3 %). Za infekcijoznimi boleznimi so obolieli: za škrilatko 2, za vratico 3.

(Narodna čitalnica v Kranji) priredi v nedeljo dné 4. marca 1894 v svojih prostorih postno zabavo. Vzored: 1. Petje. 2. Deklamacija. 3. „Gluh mora biti.“ 4. Prosta zabava. Začetek ob 8. uri zvečer. Pristop dovoljen je članom in vpeljanim nečlanom.

(Muzikalno-deklamatorična akademija,) ki so jo priredili na korist podpornemu društvu dijaki Novomeške gimnazije pod vodstvom pevovodje g. Hladnika, izvršila se je prav sijajno. Petje je bilo vseskozi krasno in so mladi pevci želi obilo pohvale, ter morali nekatere točke ponoviti. Tudi godbene točke so pokazale veliko spretnost mladih igralcev. Gluma s petjem „Čevalj baron“ katero je za dijaško predstavo priredil g. prof. Vrhovec, je vzbujala mnogo smeha, kajti igrala se je prav dobro. Tudi gmotni uspeh akademije je bil prav povoljen in je doblo podporno društvo blizu 200 goldinarjev.

(Dijaška kuhinja v Novem Mestu.) Kakor poročajo „Dol. Novice“, se bode ustanovila v Novem Mestu dijaška kuhinja. Prostori se bodo dobili v hiši katoliške družbe rokodelskih pomičnikov, ki se bode v to svrhu izdatno razširila. Potrebna dela so se že pričela in se bode kmalu začelo tudi graditi prostore za dijaško kuhinjo, ki bode gotovo velika dobrota za ubožneje dijake Novomeške.

(Ponarejene krone.) V Kranjskem okraju se je baje pokazalo mej ljudstvom v poslednjem času več ponarejenih srebrnih krov. Na sumu je neki kovač Jože Št. iz Trboj, katerega so izročili sodišču.

(Zdravstveno stanje) se je v radovljiskem okraju zboljšalo tako, da razen dveh slučajev škrilatec zdaj ni nobenue nalezljive bolezni v vsem okraju. Izmej vseh za hribo zbolelih 437 oseb jih je samo 5 umrlo.

(† Martin Sattler.) Zopet je zatishnil oči za vekomaj vrl narodnjak in vnet duhovnik, ki je navdušeno in dejansko kazal povsod ljubezen do svojega naroda. V Majšpergu na Spodnjem Štajerskem je nameč umrl nedavno nenadoma po kratki bolezni tamošnji župnik častit gospod Martin Sattler. Pokojnik rodil se je leta 1828 v Črniči, dokler se ni del Sekovske škofije pridejal Lavantinski. Letos bi bil obhajal 40letnico svojega duhovstva in 25letnico svojega župnikovanja. Storil je mnogo koristnega za cerkev svojega župnega kraja in tudi v narodnem oziru bil je vedno odločen in navduševal ljudstvo ter je poučeval. Kot pisatelj sodeloval je v raznih časopisih slovenskih. Bodi mu blag spomin!

(Truplo pokojnega učitelja J. Freuensfelda,) ki je umrl v Pragi, prepeljalo se bode bodoči mesec od tam v Ljutomer, ter pokopalo na domači zemlji, katero je pokojni ljubil tako iskreno. Potrebno vsoto nabrali so rodoljubi in je posebno uspešno delovala gospica Lojzika Božičeva in gg. M. V. in D. Z. V Mariboru je bil te dni razstavljen krasen venec z narodnim trakom in napisom: „Pešnik počivaj sladko v predragi Ti zemlji domači!“

(Nova občina na Slatini.) Nemškutarji v Slatini so venderle dosegli s pomočjo deželnega zboru v Gradcu, da se osnuje nova samostalna občina v Slatini, v kateri bodo oni zopet mogli gospodariti po svoji volji. V prvi vrsti bodo zdaj odprli svojo šulvereinsko šolo, katera so se sedanji občini priklopili Križevljani ustavljali celih 6 let, da je posloplje ostalo prazno. Zdaj seveda bodo Slatinci dosegli, kar jim je tako na srcu in blagor in sreča se bodeta kar vsipala nad novo Slatinsko občino! Tako vsaj obetajo glavni nemški matadorji kratkovidnežem, ki jim to verujejo.

(Sreča v nesreči.) Na postaji v Pregarskem stal je te dni hlapec Angelo K. mej progama, ko se je pripeljal večerni poštni vlak. Lokomotiva zgrabi hlapca in ga vrže na tla, toda na srečo je strojevodja, to videvši, še pravočasno ustavil vlak. Neprevidnemu hlapcu se vsled tega ni zgodilo nič hudega. Le prestrašil se je in nekoliko opraskal.

(Akad. društvo „Triglav“ v Gradiču) priredi s sodelovanjem akad. društva „Hrvatska“ dné 6. marca 1894 koncert. Lokal: Puntigamer Bierhalle. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 50 kr. Dijaki prosti.

(Vandalizem.) Na Št. Vidski cesti v Celovci je neznan zlikovec narezal in deloma olupil 200 mladih kostanjev, da se bodo vali posušili. Škoda se ceni na 600 gld.

(Srnjak na strehi.) V Pontabel na Koškem so pripodili psi od laške strani srnjaka čez mejo. Splašena žival skočila je na neko streho. Tam pa se je srnjaku spodrsnilo, da je dolil padel in v tem ga je ujel in ubil neki lovec.

— (Pri drsanju utonila.) Pri Vrbi ob Vrbskem jezeru se je pripetila te dni nesreča na ledu. Sopoga znanega posestnika letovišča v Logu gospa Schier bila je s svojima dvema otrokama in z deklo na ledu. Na jedenkrat se udere ledena skorja in dekla in dveletno dete sta utonila. Gospo Schierovo in drugega otroka so rešili. Truplo utopljenega deteta so že našli, dekla pa še ne.

— (Učiteljsko društvo za goriški okraj) bode zborovalo dne 5. aprila 1894. ob 9. uri predpoldne v Gorici na slov. oddelku deželne kmetijske šole s sledetim vzporedom: I. O kmetijskih nadaljevalnih tečajih za učitelje. II. O zborovanju „Zaveze“ v Gorici let. leta. III. O „učiteljskem domu“, oziroma o „učiteljskih konviktih“. IV. Posamezni predlogi in nasveti.

— (Cesarška jahta „Miramar“,) ki se je vsa prenovila in predelala v ladjedelnici v Dauzigu, odplula bode te dni v Pulj. Za prenovljenje jahte se je izdalok okoli 700.000 goldinarjev.

— (Nezgodna.) V Reškem pristanišču sta trčila skupaj salonski parobrod „Štefanija“, prihajajoč iz Opatije in tovorni parobrod „Csikos“. Poslednji je bil močno poškodovan in so ga komaj obdržali nad vodo. Tudi parobrod „Štefanija“ je toliko poškodovan, da mora zarad potrebnih poprav ustanoviti za nekaj dñij vožnjo v Opatijo.

— (Za obrtnike.) Vsled razгласa v „Wienner Zeitung“ razpisalo se je izvrševanje podzidja in nadzidja za drugi tir proge Stanislav-Chryplin in podaljevalnih del na postajah Stanislav in Chryplin. Ponudbe naj se pošljejo najdalje do 20. marca t. l c. kr. glavnemu ravnateljstvu avstr. državnih železnic. Pogoji in drugi pripomočki so na vpogled pri imenovanem c. kr. glavnem ravnateljstvu, pri c. kr. ravnateljstvu za železnični promet v Lvovu in pri c. kr. železničnem stavbenem vodstvu v Stanislavu.

— (Zgodnji kljunati.) Kakor poroča list „Hazanak“, je bilo ustreljenih minuli teden na posetvu grofa Ivana Draškovca v Baranya-Selye več kljunačev, kar je v tem času velika redkost. Zdaj, ko je nastalo bolj mrzlo vreme, je tudi konec zgod njega lova na kljunače.

— (Razpisane službe.) Pri državnem stavbinskem uradu za Kranjsko je izpraznjeno mesto praktikanta z adjutom 600 gld. Prošnje do dne 10. aprila pri predsedstvu deželne vlade. — Pri okrajnem sodišči v Krškem se vzprejme z dnem 15. t. m. pisar z mesečno plačo 25 do 30 goldinarjev. Prošnje do dne 10 t. m. istotam. — Pri okrajnem sodišči v Senožečah se vzprejme z dnem 1. aprila pisar z mesečno plačo 30 gld. Prošnje do dne 20. t. m. istotam.

Slovenci in Slovenke! ne zabitte družbe sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Češko-slovanska etnografska razstava v Pragi) se bode odprla dne 15. maja. Deželni zbor je votiral 60.000 gld. podpore in ves prostor bivše jubilarno razstave, mesto Praga pa 30.000 gld. Garancijski fond mora znašati 100.000 gld. Izložni odbor, kateremu je na čelu dr. Vladimir grof Lažansky, obrača se do češko-slovanskega naroda, da s subskripcijami izpolni, kar še manjka za garancijski fond.

* (Hripa na Dunaju.) V poslednjem času se je zopet pojavila hripa na Dunaju in sicer posebno pri otrocih. Kaže se v novi obliki lahkega vnetja vratu.

* (Mehke zime.) Stare kronike poročajo o nekaterih izredno mehkih zimah. Tako je l. 1172 bila tako topla zima, da so drevesa že koncem januvarja zelenela in so ptice v februarju že delale gnezda. O Božiču nosila so dekleta vijolične šopke. L. 1421 cvetelo je dreve v marcu, trta pa v aprilu. V istem mesecu so dozorele črešnje. L. 1572 zelenelo je dreve v februarju in ptice delale so gnezda. L. 1585 bilo je ob Veliki noči žito v klasij. L. 1607 in 1617 ni bilo ni mraza ni snega. L. 1662 niso niti v severni Nemčiji kurili peči celo zimo in dreve je cvetelo v februarji.

* (Samomorna smrt obsojenega.) V La Roquette skočil je na smrt obsojeni 34letni Španjolec Lesteven skozi okno prvega nadstropja in je bil takoj mrtev. Obsojen je bil zarad tega, ker je mučil nekatere ženske in jih potem zmetal skozi okno.

* (Eksplozija parnega kotla.) V Aleksandrovsku v Donški guberniji razpočel se je v velikih Andrejevovih fužinah parni kotel in je bilo 25 delavcev ubitih, 10 pa teško ranjenih. Hiša, v

kateri je stal kotel, je popolnoma razrušena, tudi tovarniško poslopje je hudo poškodovano.

* (Naj bogatejša ženska na svetu.) Hetty Green, ki ima premoženja 60 milijonov dolarjev, stanuje v Brooklynu v gostilnici nižje vrste, kjer se za malo denarja dobri brana in tudi stanovanje. Tu plačuje po sedem dolarjev na teden za svoje telesne potrebštine. Skopa je čez vso mero in to je tudi uzrok, da se je ločila od soproga, ki je član vseh mogočih klubov v Novem Yorku. Oblaci se tako skromac, da bi človek mislil, da ima siromašno žensko pred sobo; na svojih oblačilih pa krpa toliko časa dokler je mogoče, le da ji ni treba kupiti si novih. Vse, kar ima nepremičnin, to je moraljenik, žepni batistoi robec in lorgnon, ima vedno pri sebi v črnem žaketiku. Ona je v kubinji in hoče imeti le najpriporočljivejše jedi. Jako je pobožna in vsak dan jo je videti v drugi cerkvi, katerih je v Brooklynu do 100. Ona je tako nezaupna, da ne občuje z nobenim človekom, ker misli, če je kdo že njo količkaj prijazen, da je to le zaradi njenih novcev. Ima sina, ki je oženjen s hčerjo nekega milijonarja, in njena sinaha troši izredno mnogo. Če jo kdo vpraša, zakaj tako živi, je njen odgovor: Časi so zdaj tako slabi, in jaz moram štediti za svoje sorodnike. Stara je sedaj 58 let, a premoženje podedenova je po ocetu. Tudi jedno hčer, Sylvia, ima gospa, ki je podedenova po nekem sorodniku 5 milijonov! Brumna pa je isto tako, kakor njena mati in živi ravno tako asketično. Gospa Green ima kojigo, v kateri je zapisan vsak cent, ki ga izda, in ko je še živel pri sorodnikih, je od njih zahtevala, naj isto tako store. Pri tem je pa tako natančna, da je svojemu sinu jedenkrat zapretila, da ga bode izključila od dedine, samo zato, ker je bilo v njegovi knjigi razlike za 10 centov. V banki, kjer je shranjeno njeno premoženje, so tudi nje dragocenosti shranjene, ki so vredne veliko milijonov. Soba, v kateri ima stanovanje, je prav za prav luknja, ki ne meri več ko devet angleških kvadratnih četrtjev. V kubinji tudi pere in suši svoje perilo. Hiša, v kateri stanuje, nahaja se v jedni najsmrdljivejših Brooklynskih ulic.

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“ prinaša v svoji najnovejši številki na prvem mestu izborno Aškerčeve pesem „Istorijo o miru“, ki se v obliki „atarskega predanja“ obrača proti oboroženemu miru, češ, da „Orožje zadušilo je vojake, — Nasiti peze niso mogli take. — Od bede in gladu denašči dan — Poslednji pa umrl vam je tlačan“. — Manjše liriške pesmi so priobčili Rastislav, Š. L. Maziški, Occultus, L. Habetov, † Josip Freuensfeld in Breda. — Pod naslovom „V Zali“ nadaljuje dr. Ivan Tavčar svojo krasno povest iz protestantske dôbe, v nastopnem članku pa pše prof. Ivan Vrhovec, kakor so splanivali sedanji „Francska Jožefa trg“ dalje navaja nekaj za nimaljivih podrobnostij o „Zvezdi“ ter pripoveduje o patidenku, t. j. jednem krajevriji hišnega davka, katerega so nekoč ljubljanski meščani v noči dné 30. septembra nosili v mestno hišo. — V „Svathi na Selih“ Podgoričan kaj verno riše kmetsko življenje; v članku „Novi Rim in ostanki starega Rima“ prof. S. Rutar živo in točne opisuje znamenitejše rimske palače, na to pa Marica sklepa lepo svojo novelo „Strte peruti“. Članek „Herondovi mímambi“ iz peresa prof. R. Perušeka priča o korenitih studijah pisateljev in je velike znanstvene vrednosti. Povest „Očetov greh“, spisal Janko Kersnik ponosa se z zanimljivim dejanjem, katero umeje pisatelj plastički slikati; članek „Jež“ je dober opis iz ostaline pokojnega Tonejca-Samosta. Prof. V. Bežek nadalje vsestranski ocenja Sketove čitanke I.—IV., prof. M. Valjavec priobčuje svoje dostavke k Wolfovemu slovarju, naposled pa P. pl. Radics poroča o starih zemljevidih dežele kranjske, katere si je ogledal v narodni knjižnici pariški. „Listek“ je urejen kakor po navadi. — Najboljši dokaz, kako „Ljubljanski Zvon“ ugaja slovenskemu občinstvu, je pač to, da je letosnja prva številka popolnoma pošla in da zato niti ni bilo možno vzprejeti nekaj novih naročnikov.

— In Istria. Due articoli del „Diritto Croato“ di Pola. Scritti da Dinko Politeo. Zagreb, 1894. Tišak Dioničke tiskare (Čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda za Istro). Odlični pisatelji skuša v tej brošuri preveriti istriske Italijane, da je v njihovem interesu, da se porazumejo s hrvaškimi sodeželani in se oklenejo hrvaškega državnega prava. Spominja jih na Dalmacijo, kjer so njihovi somišljeniki nekdaj zavzemali napram Hrvatom isto stališče, kakor je zavzemajo oni napram slovanskim Istranom, in opozarja jih na narodno nevarnost, katera jim preti s strani proti Adrijani silečih Nemcov, zagotavlja jih zajedno, da bi bila njihova narod-

nost v hrvaški državi bolje zagotovljena, nego je sedaj. Brošurica je pisana trezno in razsodno in prav od srca je želeti, da bi istrski Italijani ravnali po nasvetih pisateljevih, sebi in celi deželi na korist.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Budimpešta 2. marca. Nepoznan človek je iz šale ostavil v drž. zboru nekako bombo, napolnjeno z žaganjem, kar je obudilo splošno veselost med poslanci.

Peterburg 2. marca. Giersu se je zdravje nekoliko na bolje obrnilo, a nevarnost je še vedno velika.

Pariz 2. marca. „Cocarde“ javlja, da se je Carnot obrnil s posebnim pismom do kraljice angleške, v katerem izreka želj, naj se premesti lord Dufferin, angleški poslanik v Parizu, češ, da je on prouzročil razkritja v „Figaro“ glede Beauchampove afere.

Berlin 2. marca. Po daljši precej ostri razpravi, v katero sta posegla tudi državni tajnik Marschall in finančni minister Miquel, odkazal je državni zbor trgovinsko pogodbo z Rusijo posebnemu odseku v posvetovanje in poročanje.

Bruselj 2. marca. „Gazette“ javlja, da so anarhisti položili na relse železniške proge Kolonija-Lüttich in sicer pri postaji Welhenrad tri velike dinamitne bombe, katere pa so ljudje našli še predno je vlak prišel do dotočnega mesta.

Madrid 2. marca. Kabili okolu Melile napadli in oropali so zopet več španskih ladijic.

Dunaj 3. marca. Domobranci odsek je vladno predlogo glede zglaševanja črnovojnikov vzprejel za podlago specijalni razpravi.

Budimpešta 3. marca. Vseučiliščniki priredili so včeraj veliko demonstracijo za cerkvenopolitične predloge.

Rim 3. marca. V Piacenzi na trgu Torricelli razpočila je včeraj velika dinamitna bomba. Šipe v oknih na trgu stoječih hiš so se vse zdrobile, neki kanonik je bil precej hudo ranjen. Policija je prijela osemindvajset anarhistov, na katere leti sum, da so v zvezi s tem atentatom. Policija v Pizi je ujela storilca atentata na Teatro Nuovo, 22letnega Lorenza, sina jako imovitega trgovca. Sodišče ga je obsodilo na 4 leta težke ječe. V Reggiu so bili veliki izgredi, katere so vojaki in orožniki udušili.

Narodno-gospodarske stvari.

— Izžrebanje železniških prioritetenih obligacij. Pri XXII. izžrebanji prioritetenih obligacij I. emisije in XVI. izžrebanji prioritetenih obligacij II. emisije prve ogrsko-gališke železnice vravščem se vprlo c. kr. beležnico dné 1. marca 1894 se je z vzdiganjem serij izžrebal: Od prioritetenih obligacij I. emisije: številke 55501 do vključno 55775 t. j. 275 komadov; od prioritetenih obligacij II. emisije: številke 4550 do vključno 4652 t. j. 103 komade. — Nominalni zaeski teh izžrebanih prioritetenih obligacij I. emisije izplačajo se od 1. septembra 1894, oni II. emisije od 1. julija 1894 dalje, ter se nazaj potegnajo originalne obligacije, ki so bile izžrebane, z vsemi k njim spadajočimi kuponi, ki zapadejo po teh terminih. Od dné 1. septembra odnosno 1. julija 1894 dalje se ne bodo te obligacije več obrestovale in se bodo torej odračunala vrednost kuponov, ki so se morebiti od obligacij odrezali in zapadejo po teh terminih, od odkupnega zneska. Od prejšnjih izžrebanj so še nevzdignene: Prioritetne obligacije I. emisije: številke: 5169, 5172, 5217, 5225, 5227, 18531, 18536, 18550, 18592, 18657, 18658, 61513, 61514, 61515, 61516, 61517, 61518, 61519, 61520, 61556, 71011, 71021, 71027, 71046, 71048, 71049, 71050, 71053, 71059, 71062, 71077, 71085, 71088, 71089, 71095, 71096, 71097, 71101, 71102, 71107, 71110, 71111, 71112, 71116, 71117, 71118, 71138, 71139, 71152, 71153, 71162, 71163, 71169, 71173, 71183, 71206, 71207, 71208, 71209, 71210, 71221, 71223, 71225, 71229, 71244, 71254, 71255, 71257, 71258, 71259, 71260, 71261, 71262, 71263, 89156, 93514, 93517, 93521, 93532, 93538, 93539, 93541, 93566, 93570, 93583, 93584, 93594, 93607, 93608, 93609, 93610, 93611, 93612, 93613, 92614, 93623, 93624, 93625, 93626, 93627, 93628, 93645, 93648, 93649, 93715, 93716, 93728, 93731. Prioritetne obligacije II. emisije: številke: 530, 531, 2588, 2589, 7038, 7034, 9028, 9030, 9057, 11647, 11648, 11649, 11650, 13001, 13012, 13026, 13027, 13028, 13029, 13030, 13031, 13034, 13035, 13036, 13037, 13038, 13045, 13048, 13049, 13055, 13056, 13057, 13058, 13059, 13060, 13061, 13062, 13066, 13067, 13068, 13069, 13070, 13071, 13072, 13073, 13074, 13075, 13085.

Listnica uredništva.

Gosp. dopisnik v Celju: Ko bi Vaš dopis priobčili, bili bi gotovo konfiskovani. — Gosp. dopisnik iz Tržiškega okraja: To isto velja tudi za Vaš dopis glede dr. Gstettenhoferja. — Gosp. J. B. v Št. Jurju ob Ščavnici: O stvari, ki se je na svečnico zgodila, vendar ne moremo mesec dni pozneje poročati!

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Moll ovo francosko žganje in sel“, ki je takisto bolesti utešuječe, ako se nameže z njim, kadar koga trga, zakaj zdravilo upliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelom. Stekljenica 90 kr. Po poštnem povzetji pošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 (16—2)

Začetek ob 1/8. uri zvečer.

Štev. 51. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 579

V nedeljo, dné 4. marca 1894.

Na korist učitelju, režiserju in igralcu „Dramatičnega društva“

Ignaciju Borštniku.

Veharjevo letovišče.

Burka v treh dejanjih. Po Karolu Laufsu prevel Naum. Režiser g. Ignacij Borštnik.

Gospod Borštnik poje uložko kupletov.

Začetek točno ob 1/8. uri, konec ob 1/10. uri zvečer.

Dramatično društvo.

Pri predstavi svira orkester slavnega pešnika Leopold II., kralj Belgijev 8t. 27.

Ustopnilna:

Parterni sedeži od I. do III. vrste 90 kr., od IV. do VIII. vrste 80 kr., od IX. do XI. vrste 70 kr. — Balkonski sedeži I. vrste 70 kr., II. vrste 60 kr., III. vrste 50 kr. — Galerjski sedeži I. in II. vrste 40 kr., III., IV. in V. vrste 30 kr. — Ustopnilna v loži 50 kr. — Parterna stožica 40 kr. — Dijaške in vojaške ustopnice 30 kr. — Galerjska stožica 20 kr. Sedeži, lože in ustopni ce se dobivajo v starci čitalnični trafiki v Šelenburgovih ulicah in na večer predstave pri blagajnici. V abonement na sedeže se ustopi lahko vsak dan.

Blagajnica se odpre ob 7. uri zvečer.

Prihodnja predstava bode v sredo, dné 7. marca 1894. 1.

Zahvala.

Gornje-Savinjska posojilnica v Mozirji je pri svojem XIX. občinem zboru blagovoljno velikodusno podariti nastopnim tukajšnjim društvom izdatne podpore, kakor: Telovademu in g. silnemu društvu „Savinjski Sokol“ 265 gld. Olepševalnemu društvu . . . . . 20 " Narodni čitalnici . . . . . 10 " Sadjerejskemu društvu . . . . . 5 " Skupaj . . . . . 300 gld.

za katere si štejeta podpisana v dolžnost, najtopleje zahvaliti se v imenu društev gornjem slavnemu zavodu.

Mozirje, dné 1. sušca 1894. (286)

Ivan Lipold.

Alojzij Goričar.

Loterijne srečke 28. f bruvarja.

V Brnu: 44. 26. 69. 54. 30.

Umrli so v Ljubljani:

28. februarja: Ljudmila Hafl, železniškega uradnika v dova, 73 let, Dunajska cesta 8t. 25.

V deželnini bolnici

27. februarja: Ana Kovačič, gostija, 72 let.

28. februarja: Andrej Navoda, tesar, 24 let.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močkrina v mm.
1. marca	7. zjutraj	787.8 mm.	36°C	sl. szb.	jasno	0.00 mm
	2. popol.	791.1 mm.	13.2°C	sl. vzh.	jasno	
	9. zvečer	740.5 mm.	6.0°C	sl. vzh.	jasno	
2. marca	7. zjutraj	741.4 mm.	-2.0°C	sl. vzh.	jasno	0.00 mm
	2. popol.	740.4 mm.	9.4°C	sl. vzh.	jasno	
	9. zvečer	741.4 mm.	3.0°C	sl. vzh.	jasno	

Srednja temperatura 7.6° in 3.5°, za 6.0 in 1.6° nad normalom.

Dunajska borza

dné 3. marca t. l.

Skupni državni dolg v notah . . . . . 98 gld. 50 kr. Skupni državni dolg v srebru . . . . . 98 . . . . . 30 . . . . . Avstrijska zlata renta . . . . . 120 . . . . . 15 . . . . . Avstrijska kronksa renta 4% . . . . . 98 . . . . . — . . . . . Ogerska zlata renta 4% . . . . . 118 . . . . . 35 . . . . . Ogerska kronksa renta 4% . . . . . 95 . . . . . 30 . . . . . Avstro-ogrske bančne delnice . . . . . 1036 . . . . . — . . . . . Kreditne delnice . . . . . 369 . . . . . 25 . . . . . London vista . . . . . 124 . . . . . 80 . . . . . Nemški drž. bankovi za 100 mark . . . . . 61 . . . . . — . . . . . 20 mark . . . . . 12 . . . . . 21 . . . . . 20 frankov . . . . . 9 . . . . . 90 1/2 . . . . . Italijanski bankovi . . . . . 43 . . . . . 20 . . . . . C. kr. cekini . . . . . 5 . . . . . 88 . . . . .

Dné 2. marca t. l.

4% državne srečke iz 1. 1854 po 250 gld. 148 gld. — kr. Državne srečke iz 1. 1864 po 100 gld. 196 . . . . . 50 . . . . . Dunava reg. srečke 5% po 100 gld. 128 . . . . . 25 . . . . . Zemlj. obd. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi 122 . . . . . 50 . . . . . Kreditne srečke po 100 gld. 197 . . . . . — . . . . . Ljubljanske srečke . . . . . 24 . . . . . 75 . . . . . Budolfove srečke po 10 gld. 24 . . . . . 5 . . . . . Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld. 157 . . . . . — . . . . . Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v. 188 . . . . . 50 . . . . . Papirnat rubelj . . . . . 1 . . . . . 84 . . . . .

Zahvala.

Vsem cenjenim gg. prijateljem in znancem, ki so o priliki smrti mojega nepozabnega, zdaj v Bogu počivajočega soproga, gospoda

Marka Kovšce

izkazali svoje blagodejno sočutje in dragemu pokojniku izkazali zadnjo čast, zlasti pa preblag. g. okrajnemu glavarju Radovljščinu, g. nadzorniku prof. Levetu, velečastiti duhovščini, vsem gg. učiteljem, gg. odbornikom občine Kropa, požarni brambi, gg. ducarjem, drugim prebivalcem občine Kropa, sočutnim okoliščenom za mnogobrojno udeležbo pri sprevodu, dalje vsem darovateljem krasnih vencev, gg. pevcom za ganljivo petje, sploh vsem vključ v vsakemu posebej izrekam tem potem svojo najprisrješnjo zahvalo.

V Kropi, dné 27. svečana 1894.

Helena Kovšca.

Zahvala.

O prenagli in nepričakovani smrti naše predrage, nepozabljene matere, gospe

Cecilije Adamič roj. Avsec

se nam je od vseh strani izkazalo toliko sočutja, da se ne moremo vsem posameznim osebno zahvaliti.

Zatoj izrekamo tem potem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je g. uradnikom, častiti duhovščini in meščanstvu, ki so spremili našo srčno ljubljeno mater k večnemu počitku, najsršnješo zahvalo.

Zahvalimo se tudi vsem darovateljem in nosilec vencev in slavnemu pevskemu društvu „Lira“ za pretresljivo petje.

V Kamniku, dné 1. sušca 1894.

Žaluoča rodovina
Adamič-eva.

(51-2) **Pri otročjih boleznih** IV.
potrebujejo se često kislne preganjajoča sredstva in zatoj opazijo zdravniki za radi milega uplivanja svojega na

**OLAVNO SKLADISTE
MATTONIJEVE
GIESSHÜBLER**
načrtljivo lužne

katero radi zapisujejo pri želodčevi kislini, skrofelinah, pri krvici, otekanji žlez i. t. d., ravno tako pri katarih v sapniku in osnovskem kašli. (Dvornega svetnika Löschnicka monografija o Giesshübl-Puchstein-u.)

Trgovski učenec
se vzprejme na deželi. — Ponudbe pod L. S. upravnemu „Slovenskega Naroda“. (217-3)

4000.
času primerna povest iz prihodnjih dñb.
Po vzorih dr. Ničmaha
napisal
dr. Nevesekdo.
Cena 50 kr., po pošti 55 kr.
Dobiva se v „Narodni Tiskarni“.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1893.

Nastopno omenjeni prihajali in odhajali časi označeni so v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čas Seizthal v Aussie, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Steyr, Linc, Bujevec, Plzen, Marijine vare, Eger, Francove vare, Karlove vare, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Ob 12. uri 6 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čas Seizthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.

Ob 12. uri 50 min. dopoludne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čas Seizthal v Draždani, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijnih varov, Plzna, Budejevec, Solnograda, Lince, Steyra, Ischla, Gmunden, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Trbiž.

Ob 4. uri 53 min. popoldne osebni vlak v Dunaju via Amstetten, Draždani, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijnih varov, Plzna, Budejevec, Solnograda, Lince, Steyra, Ischla, Gmunden, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Trbiž.

Ob 9. uri 27 min. zvečer osebni vlak v Dunaju, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiž.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 6. uri 25 min. zjutraj v Kočevje.

Ob 12. " 00 " opoldne "

Ob 6. " 10 " zvečer "

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 8. uri 10 min. zjutraj v Kočevje.

Ob 1. " 01 " popoldne "

Ob 8. " 46 " zvečer "

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

Ob 7. uri 18 min. zjutraj v Kamnik.

Ob 2. " 05 " popoldne "

Ob 6. " 50 " zvečer "

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 51 min. zjutraj v Kamnik.

Ob 11. " 15 " dopoludne "

Ob 6. " 20 " zvečer "

4-50)

(191-3)

(191-3)

(191-3)

(191-3)

(191-3)

(191-3)

(191-3)

(191-3)

Za vsako mizo! Za vsako kuhinjo!

Vsaka juha postane hipoma izredno dobra in močna, če se jej pridene

MAGGI'JEVA

ZABELA

ZA JUHE

v steklenicah po 45 krajcarjev in više v vseh specerijskih in delikatesnih trgovinah.

HORS CONCOURS na svetovni razstavi v PARIZU 1889.

Dobiva se v Ljubljani pri: A. Stacul-u, J. Buzzolini-ju, Jegliču & Leskovicu, Petru Lassnik-u, Karolu C. Holzer-ju, Jan. E. Wutscherja nasledniku: Viktorju Schiffer-ju, Ivanu Fabian-u, H. L. Wenzel-u in Rudolfu Kirbischi.

V Ljubljani, v Lingarjevih ulicah št. 7
je na prodaj

v vrednosti 10.000 gld. — Več pove lastnik istotam v
II. nadstropji. (221—3)

Ijni ekstrakt za uho

od c. in kr. sekund. zdravnika dr. Šipeka. Ta ekstrakt priporočajo zaradi sigurnega uspeha že več let autorite, ker odpravi vsako neprirojeno gluhost, uklanja takoj slab posuh, nesenski tok in vsako ušesno bolezen; dobiva se proti dospošljavju gld. 1·70 v vsej Avstro-Ogarski francovani po pošti iz lekarn: glavna zaloga v lekarni "pri sv. Duhu" g. Ede pl. Tomaya, v lekarni gosp. Ant. Köglia in v mestni lekarni v Zagrebu; nadalje pri Zanetti-ju v Trstu; Jožefu Cristofoletti-ju v Gorici; na Dunaji pri c. in kr. v ojni poljski lekarni, na Štefanovem trgu št. 8, in pri lekarju Twerdy-ju, Marijhilferstrasse 106. — Pristno blago se dobiva samo v steklenicali z utisnjenim napisom: c. in kr. sekund. zdravnik dr. Šipek na Dunaji. (1161—12)

Pravi zaklad

za nesrečne žrtve samooskrube (onanije) in tajnih razpašnostij je izborni delo

Dra. Retau-a Seboohrana.

Češko izdanie po 80. nemških izdaj. S 27 podobami. Cena 1 gld. a. v. Čita naj je vsakdo, ki trpi na strašnih posledicah te razuzdanosti, resnični njezini pouki rešijo vsako leto na tisoče bolnikov v gotove smrti. Dobiva se v založni knjigarni „Verlags-Magazin R. F. Bierey“ v Lipsku (Sasko), Neumarkt 34, kakor tudi v vsaki knjigarni. (291—51)

Marijaceljske kapljice za želodec

prizene v lekarni „k angelju varuhu“

C. BRADY v Kromeřížu (Morava)

staroizkušeno in poznato zdravilo, ki oživlja funkcije želoda in ga krepi, če je prebava motena.

Pristno le z zraven natisneno varstveno znamko in podpisom.

■ Cena steklenici 40 kr., veliki steklenici 70 kr. ■

Navedeni so tudi sestavni deli.

Marijaceljske kapljice za želodec

dobjavo se pristne v Ljubljani: lekarna Piccoli, lekarna Svoboda; v Postojnini: lekarna Fr. Baccareci; v Škofji Loki: lekarna Karol Fabiani; v Radovljici: lekarna Aleksander Roblek; v Rudolfovem: lekarna Dom. Rizzoli; v Penerbachu: lekarna V. Psyr; v Kamniku: lekarna J. Močnik; v Črnomlju: lekarna Iva Blažek. (1168—15)

„Kupuj pri kovaču, a ne pri kovačku!“ veli star pregor.

To velja po vsi pravici o mojem etablissementu, kajti le tako velika pridelnika, kakeršna je moja, ima vsled tega, da kupuje tako mnogo blaga, ki ga plačuje sproti v gotovini, in vsled drugih ugodnih okolščin minimalne stroške, ki so potem v prid tudi kupcem.

Dražestni vzorec zasebnim naročiteljem zastonj in poštne prosto. Kujige z vzorcem, kakeršni doslej še ni bilo, za krojače nefrankovan.

Sukneno blago za obleke.

Perutjen in dosking za visoko duhovščino, potem blago, kakor je predpisano za uniforme c. kr. uradnikov, tudi za veterance, požarne brambe, telovadce, ilirje, za biljarde, igralne mitre, prevleke za vozove, loden, tudi nepremičljiv za lovsko suknje, blago, ki se dá prati, potni plaidi od 4—14 gld. i. t. d.

■ Pošteno, ceni primerno, trajno, čiste volmeno sukneno blago in ne malovredne cunje, ki komaj toliko stanejo, kolikor iznša zaslužek krojačev, priporoča

Iv. Stikarofsky, Brno (avstrijski Manchester).

Največja tovarniška zaloga suknenega blaga v vrednosti 1/2 milij. gld.

■ Pošilja se le proti povzetju! ■

Dopisovanje v nemškem, ogerskem, češkem, poljskem, italijanskem, francoškem in angleškem jeziku. (199—8)

— Ustanovljeno leta 1863. —
Svetovnoznanje (1021—18)
so samoizdeane, nagrajene

ročne harmonike

Ivana N. Trimmel-ja
na Dunaji, VII/3, Kaiserstrasse Nr. 74.
Velika zaloga

vseh glasbil
goslij, citer, pičal, okarin, ustnih harmonik, ptičjih orglje itd. itd., švicarskih coelnih orglje, ki igrajo same od sebe in so nedosežne gledé glasu, glasbeni albumi, kukala itd. itd. Knjiga z uzori zastonj in franko.

Št 2215.

Razpis.

Za Kranjsko se razpišejo sledeče

službe okrožnih zdravnikov

in sicer:

a) z letno plačo 800 gld. in 200 gld. priklade

od zdravstvenega sveta:

1. v Črnomlji.

b) z letno plačo 800 gld.:

2. v Bohinjski Bistrici; 3. v Kočevski Reki; 4. v Kranjski gori; 5. v Senožečah.

c) z letno plačo 700 gld.:

6. v Metliki.

d) z letno plačo 600 gld.:

7. v Logatci.

Prosilec za jedno teh mest vložé naj svoje prošnje pri deželnem odboru kranjskem v Ljubljani

do 28. marca 1894. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravljanje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 28. februarja 1894.

L. Luser-jev obliž za turiste.

Pričen v Ljubljani:
Jos. Mayr, J. Svoboda, U. pl. Trnkóczy, G. Piccoli, L. Grečel, v Rudolfovem S. pl. Sladovič, F. Haika; v Kamniku J. Močnik; v Celovci A. Egger, W. Thurnwald, J. Brnabacher; v Brezah A. Aichinger; v Trzu (na Koroskem) C. Menner; v Beljaku F. Scholz, Dr. E. Kumpf; v Gorici G. B. Pontoni; v Wolfsbergu A. Huth; v Kranji K. Švnik; v Radgoni C. E. Andrić; v Idriji Josip Warto; v Radovljici A. Roblek; v Celji J. Kupferschmid.

CHOCOLAT MENIER

Izurjen stenograf

se išče za pisarno (237-1)
dra. Josipa Sernca v Celji.

Zadnja cena!

R. MIKLAUC
v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5.
Zaloga (19-9)
vsake baže gvatnega blaga
za moške in ženske
kakor tudi vseh vrst
plaht, kovtov, srajc, jop, nogavic, svilnih in tkaninskih rut
po najnižji ceni.

Zadnja cena!

Zgovorni gospodje

ki mnogo občujejo z obrtniškimi in delavskimi krogovi, si lahko zagotovite prav znaten postranski zaslužek.
Ponudbe pod „J. K.“, Gradec, Sporgasse 32,
I nadstropje. (207-3)

Vozni listki v Sev. Ameriko

(6-9) pri nizozemsko-ameriški parobrodni družbi.

I Kolowratring 9 IV Weyringergasse 7 DUNAJ.

Vsek dan odprava z Dunaja.
Pojasnila zastonji.

Razpisuje se služba faktorja „Narodne Tiskarne“.

Ponudbe z dokazili zmožnosti in spričevali o dosedanjem službovanji naj se pošljejo

do 15. marca t. l.

upravnemu odboru „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani.

Štev. 4827.

Razglas.

(230-2)

V zmislu §. 15. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dn. 5. avgusta 1887. leta, št. 22. d. ž. zak.) se javno naznana, da so

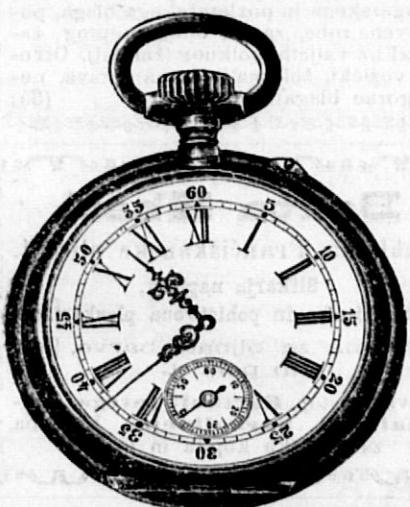
imeniki volilnih upravičencev

za letošnjo dopolnilno volitev v občinski svet
sestavljeni in da se smejo od danes naprej 14 dni tukaj pregledovati
in proti njim vlagati ugovori.

O pravočasno vloženih ugovorih bo razsojal občinski svet.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane

dn. 1. marca 1894.

Prej J. Geba. **Fran Čuden** Prej J. Geba.

→ urar ←

v Ljubljani, Glavni trg št. 25

(Podružnica v Trbovljah)

priporoča sl. občinstvu ter posebno preč. duhovščini svojo bogato zalogo

švicarskih žepnih zlatih, srebrnih in nikelnastih ur, stenskih ur z nihalom, ur budilnic, verižic, prstakov, uhanov (120-6)

in vseh v to stroko spadajočih stvari po najnižjih cenah.

Popravila izvršujejo se natančno pod poročtvom.

— Zunanja naročila se hitro izvršujejo po pošti.

Ceniki so vedno na razpolaganje zastonj in franko.

Pristno Brnsko sukneno blago

za spomladino in poletno sezono 1894.

Jeden kupon 3.10 metra	gld. 4.80 iz dobre	pristne
dolg, za popolno gospod.-	gld. 6.— iz boljše	ovčje
sko obleko (suknjo,	gld. 7.75 iz fine	Volne.
hlače in telovnik) stane	gld. 9.— iz fluejše	
samo	gld. 10.50 iz najfinnejše	

Kupon za črno salonsko obleko gld. 10.—, kakor tudi blago za vrhne suknje, loden za turiste, črni peruvienne in dosking, za državne uradnike, najfinnejše gredane tkanine itd., razpošilja po tovarniških cenah kot reeline in solidna najboljje znana tovarniška zaloge suknenega blaga

Siegel-Imhof v Brnu.

Vzoreci zastonj in frankovanec. — Garantuje se za to, da odgovarja pošiljka popolnoma vzorcem.

Na uvaženje! P. n. občinstvo se zlasti opozarja na to, da je blago, če se naroča direktno, znatnocenejše, nego če se isto naroča po agentih. **Tvrda Siegel-Imhof v Brnu** razpošilja vse blago po pravih tovarniških cenah, ne da bi zaračunajo sleparškega, krojaškega popusta, ki toli oškoduje zasebnih naročiteljev. (181-8)

! Največja tovarna na svetu!

Vsek dan se proda: (1148-13)

50.000 kilo.

Dobiva se v vseh specerijskih, delikatesnih prodajalnicah in konditorijah.

Zgovorni gospodje

ki mnogo občujejo z obrtniškimi in delavskimi krogovi, si lahko zagotovite prav znaten postranski zaslužek.
Ponudbe pod „J. K.“, Gradec, Sporgasse 32, I nadstropje. (207-3)

Vozni listki v Sev. Ameriko

(6-9) pri nizozemsko-ameriški parobrodni družbi.

I Kolowratring 9 IV Weyringergasse 7 DUNAJ.

Vsek dan odprava z Dunaja.
Pojasnila zastonji.

Zobozdravnik Avgust Schweiger

ordinuje v edini (38-9)

v hotelu „Pri Maliču“

vsak dan od 9. do 12. ure dopoludne in od 2. do 5. ure popoludne, ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. ure.

Novo! Živec se umori brez vseh bolečin Novo! s cocainom.

Prednaznanilo.

Ljubljana, cesarja Jožefa trg.

S. Genis-a čarodelno gledališče

z duhovi in specijalitetami
dojde v Ljubljano.

Z velespoštvanjem

J. Miller, poslovodja.

(227-1)

Ostanki

s u k n a

najmodernejše blago za pomlad in jesep 1894
za celo obleko samo za gld. 3—
za črno salonsko obleko 7—
za vrhno suknjo 4—
za obleko, ki se dà prati 2.75
za hlače iz gredašane tkanine 3—
za piquet telovnik 40—
tudi najfinje vrste suknja močnejše kakovosti,
poletnega lodna, trikota in rogozovega platna
nedosežno ceneno.

Pošilja se

proti povzetju ali pa če se poprej pošlje denar.

Jamstvo:
Povračilo kupnine, če komu kaj ne bi ugaljalo.

Vzoreci: (144-4)
Zastouj in poštne prosto.

D. Wassertrilling
trgovec s suknom
Boskowitz blizu Brna.

Tisoč priznanie.

Kamnoseška obrt in podobarstvo.

Vinko Čamernik

kamnosek v Ljubljani, Parne ulice št. 9 filijala na Dunajski cesti nasproti Bavarskemu dvoru (poprej Peter Toman) priporoča se za izvrševanje

cerkvenih umetnih kamnoseških del kakor oltarjev, tabernakeljev, priznic, obhajilnih miz, krstnih kamnov itd., nadalje za vsakovrstna

stavbena kamnoseška dela

kakor tudi za izdelovanje plošč iz vsakovrstnega marmorja za pohištvo. Imata tudi bogato zalogo

nagrobnih spomenikov iz raznovrstnih marmorjev, napravljenih po najnovejših arhitektoničnih obredih po tako nizki ceni.

Oskrbuje napravo kompletnih družbinskih rakev in vsakako popravljanje.

Obrise, načrte in vzorce pošilja brezplačno na vpogled.

Bensdorp-ov holandski kakao

izboren, zdrav in redilen

se dobiva v vseh špecerijskih in delikatesnih trgovinah.

(917-25)

Hiša na prodaj.

v Šoštanji na Spodnjem Štajerskem, na glavnem trgu, jednonadstropna, s 6 sobami, 2 kuhinjama, **prodajalnico** in drugimi postranskimi prostori, blevi in drugimi prostori za ekonomijo, ob katere meji vrt, razen tega 2 orala zemljišča in 4 orala gozda, vse v Šoštanjskem okraju ležeče.

Ustno ali pismeno naj se vpraša pri lastnici gospé Irmí Pere v Šoštanju. (234-1)

„THE MUTUAL“

največja in najpremožnejša zavarovalna družba na svetu zavaruje osebe srednje starosti za 20 let in jamči,

da se po preteklu te dobe vrne 85 do 90 odstotkov uplačane premije. Razven tega povrne družba zavarovancem svojim ves nabrani dobiček, s čimer se uplačane premije obrestujejo z okoli 4% obrestnih obrestij. (159-2)

Glavna reprezentanca v Trstu.

Glavni zastop v Ljubljani

Primož Hudovernik
Kolodvorske ulice št. 18.

Gotov postranski zaslužek

zagotovljamo vsakomur, ki se hoče pečati s prodajajujo neke robe, ki se prav lahko spečava. Ponudbe pol „Fisch“ na anončno ekspedicijo J. Danneberg, Duna, Wollzeile 19. (136-5)

Hiša

v Trenovski ulici št. 7, z velikim vrtom, s prodajalnico in trgovino, se iz proste roke prodá.

— Natančneje se pozvá pri lastniku. (228-2)

Otvoritev prodajalnice

Čast mi je naznaniti p. n. slav. občinstvu, da sem na tukajšnjem trgovišči na Starem trgu št. 28, poleg c. kr. poštne filijale otvoril kupčijo

s suknom, manufaktturnim, platnenim in perilnim blagom.

Moja zaloga je previdena s čisto novim in trpežnim blagom in skrbel bodem, da z najnižjo ceno vsake vrste blaga dosežem zadovoljnost svojih kupcev ter s tem uljudno vabim k obilnemu obisku moje trgovine.

v Ljubljani, dné 1. sušca 1894.

Z odličnim spoštovanjem

Fran Ks. Habianič.

Mala oznanila.

Pod Tramec št. 2.
Veliko
zaloge
priporoča
klobukov
J. Soklič.
Gledališke ulice št. 6.

M. RANTH
(Viktor Ranth) (27)
Ljubljana, Marijin trg 1
priporoča veliko zaloge oprem za krojajoče in čevljarske, belopretene blaga in podvleč, bombaža in ovčje volne, preje za vezenje, pletenje, šivanje in kavljicanje, tkana in nogovičarska blaga, predpančkov, životkov, životkov in rokovic, pozamentirskega in drobnega blaga, trakov, čipk in petljaj, čipkastih zaves in preprog, umetljivih cvetk in njih delov.

A. KUNST
Ljubljana, Židovske ulice št. 4.
Velika zaloge obuval (33)
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izberi.
Vsakeršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamenujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Ustanovljeno **J. J. NAGLAS** leta 1847.
tovarna pohištva
v Ljubljani, Turjaški trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvorec).
Zaloge jednostavnega in najfinjejega lesene in oblazinjenega pohištva, zreal, strugarskega in pozlatarskega blaga, pohištvene robe, zavés, odej, preprog, zastiral na valjcih, polknov (zaluzij). Otreški vozički, želesna in vrtna oprava, nepregorne blagajnice. (35)

Restavracija „Pri Zvezdi“
cesarja Josipa trga.
Velik zračni vrt, stekleni salon in kegljišče.
Priznano izvrstne jedi in pihače in skupno obedovanje.
(22) F. Ferlinc, restavrator.

Josip Reich (23)
Poljanski nasip, Ozke ulice št. 4
priporoča čast. občinstvu dobro urejeno
kemično spiralnico
v kateri se razparane in nerazparane moške in ženske obleke lepo očedijo. Pregrijuja vsprejno se za pranje in čiščenje v pobaranje. V barvarji vsprejemata se svilnato, bombažno in mešano blago. Barva se v najnovejših modah.

(8)
HENRIK KENDA
v Ljubljani.
Najbogatejša
zaloge za šivilje.
(34)

Brata Eberl
Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.
Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.
Tovarna za oljnate barve, likak in pokost. (20)
Glavni zastop Bartholjevega originalnega karbolineja. Maščoba za konjska kopita in usnje.

Uran & Večaj
Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriške ulice št. 3
priporočata p. n. čast. občinstvu svojo vel ko zaloge vsakovrstnih pečij in glinastih snovij kakor tudi štedilnikov in vseh v to stroko spadajočih del po nizkih cenah. (31)

G. Tönnies
v Ljubljani.
Tovarna za stroje, želeso in kovino-livnico.
Izdela kot posebnost:
vse vrste strojev za lesoreznice in žage. (21)
Provzame cele naprave in oskrbijo parstroje in kotle po najboljši sestavi, slučajno turbine in vodna kolesa.

Maksimilian Patat-ova naslednika
F. Merala & Boneč
v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32,
ali pa sv. Petra nasip št. 27
priporočata se p. n. občinstvu za ženske in moške obleke, razparane in cele, iste se lepo očedijo; vzprejemata vsakovrstna pregrinja, svilnate robe in trakove za pranje in pobaranje, kakor tudi svilnato, bombažno in mešano blago vseh barv. Obleka se čisti, pere in barva hitro, dobro in po nizki ceni.

J. Hafner-jeva pivarna
Ljubljana, sv. Petra cesta št. 47.
Zaloge Vrhniškega piva.
Priznano izvrstna restavracija z veliko dvorano za koncerte itd. in lepim vrtom. (36)
— Keglišče je na razpolago. —
Uhod je tudi iz Poljskih ulic.

Zajamčeno pristni kranjski
brinjevec
liter po gld. 1:20 in
medenovec
liter po gld. 1.—, ki ga priporočajo zdravnički, pri (216)
Oroslav Dolencu
trgovina z voščenino in medom
Ljubljana, Gledališke ulice 10.

Podobe
umrlih urednikov „Slovenskega Naroda“
(Ant. Tomšič, Jos. Jurčič, Ivan Železnikar)
dobivajo se na karton-papirji tiskane
komad po 20 kr.
v „Narodni Tiskarni“, pri gospodu
A. Zagorjan-u in pri drugih knjigotržcih.

J. Kunčič
priporoča p. n. občinstvu svojo
izdelovalnico soda-vode
Ljubljana, Sv. Petra cesta 5
„Pri avstrijskem cesarju“
z opombo, da rabi vodo iz mestnega vodovoda, a v svoji filiali v Lescah rabi vodo iz tekotega studenca nad cesto proti Bledu. (64)
Zunanja naročila izvrši se točno.

Čast mi je naznanjati, da sem preuzeva po smrti mojega moža Frana Toni
kovaško obrt
katero budem nadaljeval, ter se priporočam za vse v to stroko spadajoča dela po nizkih cenah, zlasti za nove podkove. Dobro delo in točna postrežba.
Z velespoštovanjem (37)
Ivana Toni
v Kravji dolini št. 2.